
Fédération Internationale
de Basketball

FIBA

We Are Basketball

International Basketball
Federation

SLUŽBENA PRAVILA IGRE 2010

Usvojio:

Centralni Bord FIBA

San Juan, Puerto Rico, 17. April 2010.

U primeni od 01. Oktobra 2010.

Naziv organizacije:

FEDERATION INTERNATIONALE DE BASKETBALL
INTERNATIONAL BASKETBALL FEDERATION
FIBA

Official Basketball Rules 2010

As approved by
FIBA Central Board
San Juan, Puerto Rico, 17th April 2010
Valid as of 1st October 2010

Prevod i obrada:

Gogić Dragan
Mažić Milan
Ličina Miodrag
Vesković Vladimir
Prpa Siniša

Tehnička priprema:

Simonović Zoran
~AZ BUKI~

Grafički dizajn:

Agencija Taboo
Kragujevac

Korice:

Agencija Taboo
Kragujevac

Štampa:

Zorex
Lapovo

Za izdavača odlukom FIBA ovlašćen:

Košarkaški savez Srbije
Sazonova 83 11000 Beograd

Sva prava zadržana. Nije dozvoljeno da se bilo koji deo ove publikacije dalje reprodukuje na bilo koji način i u bilo kojoj formi bez prethodne pismene saglasnosti izdavača.

Tiraž 1000 primeraka

SADRŽAJ

PRAVILO JEDAN - IGRA	5
Čl. 1 Definicije	5
PRAVILO DVA - TEREN I OPREMA	5
Čl. 2 Teren	5
Čl. 3 Oprema	10
PRAVILO TRI - EKIPE	11
Čl. 4 Ekipe	11
Čl. 5 Igrači: povreda	13
Čl. 6 Kapiten: dužnosti i prava	13
Čl. 7 Treneri: dužnosti i prava	13
PRAVILO ČETIRI - PROPISI O IGRI	15
Čl. 8 Vreme za igru, nerešen rezultat i produžeci	15
Čl. 9 Početak i završetak perioda ili utakmice	15
Čl. 10 Status lopte	16
Čl. 11 Mesto igrača i sudije	17
Čl. 12 Podbacivanje i naizmeničan posed	17
Čl. 13 Kako se igra loptom	19
Čl. 14 Kontrola lopte	19
Čl. 15 Igrač u akciji šutiranja	19
Čl. 16 Pogodak: kada je postignut i njegova vrednost	20
Čl. 17 Ubacivanje	21
Čl. 18 Tajm-aut	22
Čl. 19 Zamena	24
Čl. 20 Utakmica izgubljena bez borbe	25
Čl. 21 Utakmica izgubljena bez završetka igre	26
PRAVILO PET - PREKRŠAJI	27
Čl. 22 Prekršaji	27
Čl. 23 Igrač i lopta van graničnih linija	27
Čl. 24 Vođenje lopte	27
Čl. 25 Koraci	28
Čl. 26 Tri sekunde	29
Čl. 27 Blisko čuvan igrač	29
Čl. 28 Osam sekundi	29
Čl. 29 Dvadeset četiri sekunde	30
Čl. 30 Lopta vraćena u zadnje polje	31
Čl. 31 Sprečavanje pogotka i ometanje	32
PRAVILO ŠEST - GREŠKE	34
Čl. 32 Greške	34
Čl. 33 Dodir: opšti principi	34
Čl. 34 Lična greška	39
Čl. 35 Obostrana greška	39
Čl. 36 Nesportska greška	40
Čl. 37 Diskvalifikujuća greška	40
Čl. 38 Tehnička greška	41

Čl. 39	Tuča	43
PRAVILO SEDAM - OPŠTE ODREDBE		45
Čl. 40	Pet grešaka igrača	45
Čl. 41	Greške ekipe: kazna	45
Čl. 42	Posebni slučajevi	45
Čl. 43	Slobodna bacanja	46
Čl. 44	Pogreške koje mogu da se isprave	48
PRAVILO OSAM - SUDIJE, POMOĆNE SUDIJE I DELEGAT: DUŽNOSTI I PRAVA		50
Čl. 45	Sudije, pomoćne sudije i delegat	50
Čl. 46	Prvi sudija: dužnosti i prava	50
Čl. 47	Sudije: dužnosti i prava	51
Čl. 48	Zapisničar i pomoćni zapisničar: dužnosti	52
Čl. 49	Merilac vremena: dužnosti	53
Čl. 50	Merilac dvadeset četiri (24) sekunde: dužnosti	54
A - SUDIJSKI ZNAKOVI		55
B - ZAPISNIK		61
C - POSTUPAK PROTESTA		68
D - PLASMAN EKIPA		69
E - TELEVIZIJSKI (TV) TAJM-AUTI		73
INDEKS PRAVILA		74

SPISAK DIJAGRAMA

Dijagram 1	Prava veličina terena za igru	7
Dijagram 2	Polje ograničenja	8
Dijagram 3	Polje dva/tri poena	9
Dijagram 4	Zapisnički sto i stolice za zamene	9
Dijagram 5	Princip cilindra	34
Dijagram 6	Položaji igrača u toku slobodnih bacanja	47
Dijagram 7	Sudijski znakovi	60
Dijagram 8	Zapisnik	61
Dijagram 9	Vrh zapisnika	62
Dijagram 10	Ekipe u zapisniku	63
Dijagram 11	Tekući rezultat	66
Dijagram 12	Sumiranje rezultata	67
Dijagram 13	Dno zapisnika	67

Kada se u Službenim pravilima igre pominju igrač, trener, sudija, itd. u muškom rodu to se takođe odnosi na ženski rod. Jasno je da je ovo učinjeno isključivo iz praktičnih razloga.

PRAVILO JEDAN – IGRA

Čl. 1 Definicije

1.1 Košarkaška igra

Košarku igraju dve (2) ekipe, svaka sa po pet (5) igrača. Cilj svake ekipe je da postigne pogodak u protivnički koš i spreči drugu ekipu da postigne pogodak.

Utakmica se igra pod kontrolom sudija, pomoćnih sudija i delegata, ako je prisutan.

1.2 Koš: protivnički / sopstveni

Protivnički koš je koš na koji ekipa napada, a sopstveni koš je koš koji ekipa brani.

1.3 Pobjednik utakmice

Pobjednik je ekipa koja je postigla veći broj poena na kraju vremena za igru .

PRAVILO DVA – TEREN I OPREMA

Čl. 2 Teren

2.1 Teren za igru

Teren ima ravnu, tvrdu površinu bez prepreka (Dijagram 1) sa dimenzijama dvadesetosam (28) m po dužini i petnaest (15) m po širini, mereno od unutrašnje ivice granične linije.

2.2 Zadnje polje

Zadnje polje ekipe se sastoji od sopstvenog koša ekipe, unutrašnjih delova table i dela terena za igru ograničenog čeonom linijom iza sopstvenog koša ekipe, bočnim linijama i središnjom linijom.

2.3 Prednje polje

Prednje polje ekipe se sastoji od protivničkog koša, unutrašnjih delova table i dela terena ograničenog čeonom linijom iza protivničkog koša, bočnim linijama i unutrašnjom ivicom središnje linije bližom protivničkom košu.

2.4 Linije

Sve linije moraju biti nacrtane belom bojom, široke pet (5) cm i jasno vidljive.

2.4.1 Granična linija

Teren za igru je ograničen graničnom linijom koju čine čeonice linije i bočne linije. Ove linije nisu deo terena za igru.

Bilo koja prepreka, uključujući osoblje ekipe koja sedi na klupi ekipe udaljena je najmanje dva (2) m od terena za igru.

2.4.2 Srednja linija, središnji krug i polukrugovi slobodnih bacanja

Srednja linija je nacrtana paralelno sa čeonim linijama, spaja sredine bočnih linija i prelazi 0.15 m preko obe bočne linije. Srednja linija je deo zadnjeg polja.

Središnji krug je obeležen na sredini terena za igru i ima poluprečnik 1,80 m, mereno do spoljašnje ivice kružnice. Ako je unutrašnjost središnjeg kruga obojena, mora da bude iste boje kao i polja ograničenja.

Polukrugovi slobodnih bacanja su obeleženi na terenu za igru sa poluprečnikom 1,80 m, mereno do spoljašnje ivice kružnice, sa središtima na sredinama linija slobodnog bacanja (Dijagram 2).

2.4.3 Linije slobodnog bacanja, polja ograničenja i podeoci za skakače

Linija slobodnog bacanja je nacrtana paralelno sa čeonim linijama. Dugačka je 3,60 m i njena dalja ivica je udaljena 5,80 m od unutrašnje ivice čeonice linije. Njena sredina leži na zamišljenoj liniji koja spaja sredine dve (2) čeonice linije.

Polja ograničenja su pravougaone površine obeležene na terenu za igru, ograničene čeonim linijama, produženim linijama slobodnog bacanja i linijama koje započinju na čeonim linijama, čije su spoljašnje ivice udaljene 2.45m od sredina čeonih linija i koje završavaju na spoljašnjim ivicama produženih linija slobodnog bacanja. Ove linije, izuzev čeonih linija, deo su polja ograničenja. Unutrašnjost polja ograničenja mora da bude obojena.

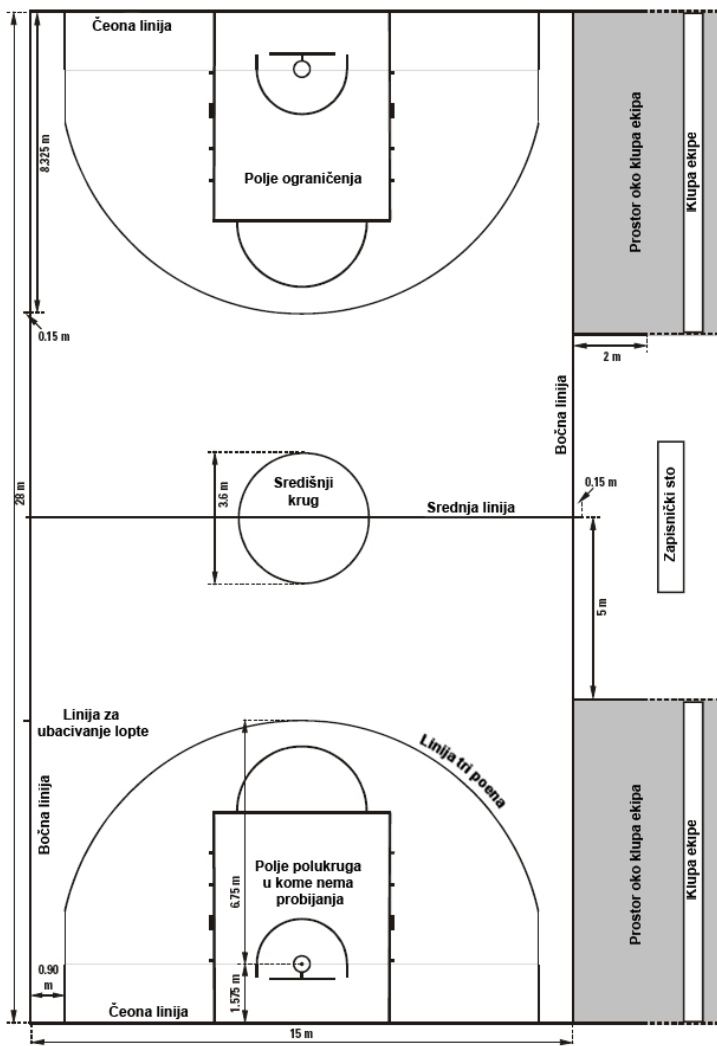
Podeoci za skakače duž polja ograničenja, rezervisani su za igrače u toku slobodnih bacanja i obeleženi kao što prikazuje Dijagram 2.

2.4.4 Polje tri poena

Polje tri poena (Dijagram 1 i Dijagram 3) je čitava površina terena za igru, izuzev prostora u blizini protivničkog koša, koga ograničavaju i kome pripadaju:

- Dve paralelne linije koje se pružaju normalno na čeonu liniju, čije su spoljna ivica 0.90m od unutrašnje ivice bočnih linija.
- Polukrug poluprečnika 6.75m, mereno od tačke na podu tačno ispod centra koša protivnika do spoljne ivice polukruga. Udaljenost tačke na podu tačno ispod centra koša od unutrašnje ivice sredine čeonice linije je 1.575 m. Polukrug se spaja sa paralelnim linijama.

Linija tri poena nije deo polja tri poena.

Dijagram 1 Prava veličina terena za igru

2.4.5 Prostori oko klupa ekipa

Prostori oko klupa ekipa obeleženi su izvan terena za igru, ograničeni sa dve (2) linije kako je prikazano u dijagramu 1.

Četrnaest (14) stolica moraju da budu na raspolaganju trenerima, pomoćnim trenerima, zamenicima i pratiocima ekipe. Sve druge osobe nalaze se najmanje dva (2) m iza klupe ekipa.

2.4.6 Linije za ubacivanje lopte

Dve (2) linije dužine 0.15 m biće obeležene izvan terena za igru na bočnoj liniji nasuprot zapisničkog stola, sa spoljnjom ivicom na 8.325m mereno od unutrašnje ivice najbliže čeonke linije.

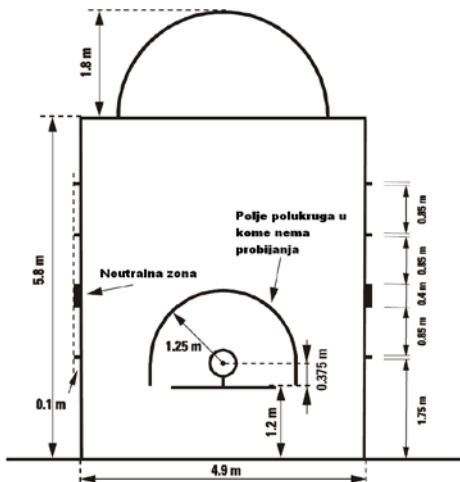
2.4.7 Polje polukruga u kome nema probijanja

Polje polukruga u kome nema probijanja biće obeležen na terenu za igru, ograničen:

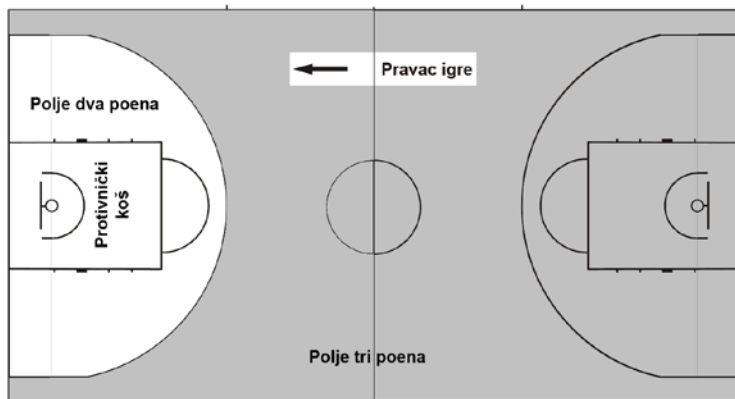
- Polukrugom poluprečnika 1.25 m mereno od tačke na podu koja se nalazi direktno ispod centra obruča do dalje ivice polukruga. Polukrug se spaja sa:
- Dve (2) paralelne linije normalne na čeonu liniju, unutrašnje ivice 1.25 m od tačke na podu koja se nalazi direktno ispod centra obruča, 0.375 m dužine i završava se na 1.20 m od unutrašnje ivice čeonu linije.

Polje polukruga u kome nema probijanja je kompletno zajedno sa zamišljenim linijama koje se spajaju sa krajevima paralelnih linija direktno ispod prednje ivice table.

Linije polja polukruga u kome nema probijanja nisu deo polja u kome nema probijanja

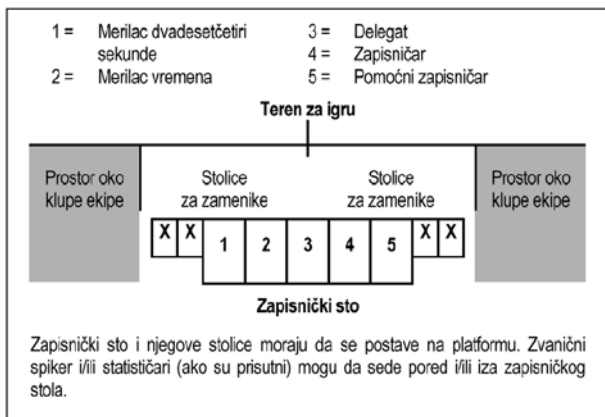

Dijagram 2 Polje ograničenja

Dijagram 3 Polje dva/tri poena

2.5 Položaj zapisničkog stola i stolica za zamjenike (Dijagram 4)

Dijagram 4 Zapisnički sto i stolice za zamjenike

Čl. 3 Oprema

Zahteva se sledeća oprema:

- Dve (2) osnovne konstrukcije, od kojih se svaka sastoji od:
 - Table
 - Koša, koga čine (zglobni) obruč i mrežica
 - Konstrukcije nosača table, uključujući zaštitu
- Košarkaške lopte
- Sat za igru
- Semafor
- Sat za dvadeset četiri (24) sekunde
- Štoperica ili pogodan (vidljiv) uređaj, a ne sat za igru, za merenje tajm-outa
- Dva (2) zasebna, jasno različita i glasna zvučna signala
- Zapisnik
- Oznake za greške igrača
- Oznake za greške ekipe
- Pokazivač naizmeničnog poseda
- Podloga za igru
- Teren za igru
- Odgovarajuće osvetljenje.

Detaljan opis opreme za košarku videti u Dodatku o košarkaškoj opremi.

PRAVILO TRI – EKIPE

Čl. 4 Ekipe

4.1 Definicija

- 4.1.1 Član ekipe ima pravo nastupa kada je dobio dozvolu igranja za ekipu u skladu sa propisima organizacionog tela takmičenja, uključujući propise koji regulišu starosne granice.
- 4.1.2 Član ekipe ima pravo igre kada je njegovo ime uneto u zapisnik pre početka utakmice, sve dok ne bude diskvalifikovan ili ne načini pet (5) grešaka.
- 4.1.3 U toku vremena za igru član ekipe je:
- Igrač kada se nalazi na terenu za igru i ima pravo da igra.
 - Zamenik, kada se ne nalazi na terenu za igru ali ima pravo da igra.
 - Isključeni igrač, kada je načinio pet (5) grešaka i nema više pravo da igra.
- 4.1.4 Svi članovi ekipe koji imaju pravo da igraju smatraju se igračima u toku intervala igre.

4.2 Pravilo

- 4.2.1 Svaku ekipu sačinjavaju:
- Najviše dvanaest (12) članova ekipe sa pravom igre, uključujući kapitena.
 - Trener i ako ekipa želi, pomoćni trener.
 - Najviše pet (5) pratilaca ekipe, koji mogu da sede na klupi ekipe i imaju posebno zaduženje, napr. vođa ekipe, doktor, fizioterapeut, statističar, prevodilac, itd.
- 4.2.2 Pet (5) igrača svake ekipe se nalazi na terenu za igru u toku vremena za igru i oni mogu da budu zamenjeni.
- 4.2.3 Zamenik postaje igrač i igrač postaje zamenik kada:
- Sudija znakom ruke odobri zameniku da uđe u teren za igru.
 - U toku tajm-auta ili intervala igre, zamenik zatraži zamenu od zapisničara.

4.3 Uniforme

- 4.3.1 Uniforma članova ekipe sastoji se od:
- Dresova iste preovlađujuće boje napred i pozadi.
Svi igrači moraju da uvuku dresove u gaćice. Dozvoljeni su igrački kombinezoni (dres i gaćice iz jednog dela).
 - Gaćica iste preovlađujuće boje napred i pozadi, ali nije obavezno da budu iste boje kao dresovi.
 - Čarapa iste preovlađujuće boje za sve igrače ekipe.
- 4.3.2 Svaki član ekipe nosi dres, numerisan na prednjoj i zadnjoj strani brojem jednostavnog oblika i postojeane boje u kontrastu sa bojom dresa.

Brojevi su jasno vidljivi i:

- Na zadnjoj strani dresa visoki najmanje dvadeset (20) cm.
- Na prednjoj strani dresa visoki najmanje deset (10) cm.
- Široki najmanje dva (2) cm.
- Ekipe koriste brojeve od četiri (4) do petnaest (15). Nacionalne federacije imaju ovlaštenje da za svoja takmičenja odobre i druge brojeve sa najviše dve (2) cifre.
- Igrači iste ekipe ne nose iste brojeve.
- Bilo koji reklamni natpis ili logo udaljen je najmanje pet (5) cm od broja.

4.3.3 Ekipe moraju da imaju najmanje dva (2) kompleta dresova i:

- Prvoimenovana ekipa u programu (domaća ekipa) nosi dresove svetle boje (najbolje bele).
- Drugoimenovana ekipa u programu (gostujuća ekipa) nosi dresove tamne boje.
- Međutim, ako se dve (2) ekipe učesnice slože, mogu da međusobno razmene boje dresova.

4.4 Ostala oprema

4.4.1 Sva oprema koju koriste igrači mora da bude odgovarajuća za igru. Nije dozvoljena oprema koja je projektovana da poveća visinu ili domašaj igrača ili na bilo koji način daje nepravednu prednost.

4.4.2 Igrači ne nose opremu (predmete) koja može da prouzrokuje povredu drugih igrača.

- Sledeći predmeti **nisu dozvoljeni**:
 - Štitnici za prst, šaku, zglobov, lakat ili podlakticu, navlake ili steznici napravljeni od kože, plastike, savitljive (meke) plastike, metala ili bilo koje druge čvrste materije, čak i ako su presvučeni mekom oblogom.
 - Predmeti koji mogu da poseku ili prouzrokuju ogrebotine (nokti moraju da budu potpuno podrezani).
 - Kape, umeci za kosu i nakit.
- Sledeći predmeti **su dozvoljeni**:
 - Zaštitna oprema za rame, nadlakticu, butinu ili potkolenicu, ako je materijal dovoljno obložen.
 - Donje gaće koje vire ispod šortsa iste dominantne boje kao što je šorts.
 - Steznici za ruke iste preovlađujuće boje kao dres.
 - Steznici - čarape iste preovlađujuće boje kao šorts. Ako su za nadkolenicu, moraju se završavati iznad kolena; ako su za podkolenicu, moraju se završavati ispod kolena.
 - Steznici za koleno, ako su podesno presvučeni.
 - Zaštitna maska za povređen nos, čak i ako je napravljena od čvrstog materijala.
 - Bezbojna zaštitna guma za usta.
 - Naočare, ako ne izlažu opasnosti druge igrače.
 - Trake za glavu, široke najviše 5 cm, urađene od meke jednobojne tkanine, savitljive plastike ili gume.
 - Bezbojna providna bandażna traka za ruke, ramena, noge itd.

4.4.3 Bilo koju drugu opremu, koja se izričito ne pominje u ovom članu, mora da odobri Tehnička komisija FIBA.

Čl. 5 Igrači: Povreda

- 5.1 Ako se povredi igrač(i), sudije mogu da zaustave igru.
- 5.2 Ako je lopta živa kada se povreda dogodi, sudija ne zviždi pištaljkom sve dok ekipa koja ima kontrolu lopte ne šutira na koš iz igre, izgubi kontrolu lopte, zadržava loptu ili lopta postane mrtva. Ako je potrebno da se zaštići povređeni igrač, sudije mogu odmah da prekinu igru.
- 5.3 Ako povređen igrač ne može odmah (približno za 15 sekundi) da nastavi da igra ili ako mu se ukazuje pomoć mora da bude zamenjen ili ekipa mora da nastavi da igra sa manje od pet (5) igrača.
- 5.4 Trener, pomoćni trener, zamenik ili pratilac ekipe mogu sa dozvolom sudija da uđu u teren za igru da pomognu povređenom igraču, pre nego što igrač bude zamenjen.
- 5.5 Lekar može da uđe u teren za igru bez dozvole sudija, ako proceni da je povređenom igraču odmah potrebna medicinska pomoć.
- 5.6 U toku igre, bilo koji igrač koji krvari ili ima otvorenu ranu mora da bude zamenjen. On može da se vrati u teren za igru samo pošto je krvarenje zaustavljeno, a povređeno mesto ili otvorena rana kompletno i bezbedno previjeni.

Ako se povređeni igrač ili igrač koji krvari ili ima otvorenu ranu, oporavi u toku tajm-outa dodeljenog bilo kojoj ekipi pre signala zapisničara za zamenu, može da nastavi da igra.
- 5.7 Igrač(i) koga je trener odredio da počne utakmicu, može da bude zamenjen u slučaju povrede. U tom slučaju, protivnici takođe imaju pravo da zamene isti broj igrača, ako žele.

Čl. 6 Kapiten: dužnosti i prava

- 6.1 Kapiten je igrač koji predstavlja svoju ekipu na terenu za igru. On može da na učitiv način komunicira sa sudijama u toku igre da bi dobio informaciju, ali samo kada je lopta mrtva i sat za igru zaustavljen.
- 6.2 Odmah po završetku utakmice, kapiten obaveštava prvog sudiju da njegova ekipa ulaže protest na rezultata utakmice i potpisuje zapisnik u rubrici sa oznakom "potpis kapitena slučaju protesta".

Čl. 7 Treneri: dužnosti i prava

- 7.1 Najmanje dvadeset (20) minuta pre predviđenog početka utakmice, svaki trener ili njegov predstavnik predaje zapisničaru spisak imena i odgovarajućih brojeva članova ekipe koji imaju pravo nastupa na utakmici, kao i imena kapitena ekipe, trenera i pomoćnog trenera. Svi članovi ekipe čija su imena uneta u zapisnik imaju pravo da igraju čak i ako stignu nakon početka utakmice.
- 7.2 Najmanje deset (10) minuta pre vremena predviđenog za početak utakmice, svaki trener potpisivanjem zapisnika potvrđuje saglasnost sa imenima i odgovarajućim brojevima članova svoje ekipe i imenima trenera. Treneri istovremeno označavaju pet (5) igrača koji treba da počnu utakmicu. Trener ekipe "A" prvi daje ovu informaciju.

- 7.3 Treneri i pomoćni treneri, članovi i pratioci ekipe jesu jedine osobe kojima je dozvoljeno da sede na klupi svoje ekipe i ostanu u prostoru oko klupe.
- 7.4 Trener i pomoćni trener mogu u toku utakmice da odu do zapisničkog stola da bi dobili statističku informaciju, ali samo kada je lopta mrtva i sat za igru zaustavljen.
- 7.5 Samo treneru je dozvoljeno da stoji u toku igre. On može da se glasno obraća igračima u toku igre pod uslovom da ostane unutar prostora oko klupe svoje ekipe.
- 7.6 Ako postoji pomoćni trener njegovo ime mora da se unese u zapisnik pre početka utakmice (njegov potpis nije neophodan). On preuzima sve dužnosti i prava trenera, ako iz bilo kog razloga trener nije u mogućnosti da nastavi.
- 7.7 Kada kapiten napušta teren za igru trener obaveštava sudiju o broju igrača koji deluje kao kapiten na terenu za igru.
- 7.8 Kapiten deluje kao trener ako ekipa nema trenera, ili ako trener nije u mogućnosti da nastavi a nema pomoćnog trenera upisanog u zapisnik (ili ni on nije u mogućnosti da nastavi). Ako kapiten mora da napusti teren za igru, može da nastavi da deluje kao trener, međutim, ako mora da ode posle diskvalifikujuće greške, ili zbog povrede nije u mogućnosti da deluje kao trener, njegov zamenik na mestu kapitena može da ga menja i namestu trenera.
- 7.9 Trener određuje izvođača slobodnog bacanja svoje ekipe u svim slučajevima gde on nije određen pravilima.

PRAVILO ČETIRI - PROPISI O IGRI

Čl. 8 Vreme za igru, nerešen rezultat i produžeci

- 8.1 Utakmica se sastoji od četiri (4) perioda (četvrtine) od po deset (10) minuta.
- 8.2 Interval igre pre predviđenog početka utakmice je dvadeset (20) minuta.
- 8.3 Interval igre između prvog i drugog perioda (prvo poluvreme), odnosno trećeg i četvrtog perioda (drugo poluvreme) i pre svakog produžetka su dva (2) minuta.
- 8.4 Interval igre na poluvremenu je petnaest (15) minuta.
- 8.5 Interval igre počinje:
- Dvadeset (20) minuta pre predviđenog početka utakmice.
 - Kada signal sata za igru oglasi završetak perioda.
- 8.6 Interval igre se završava:
- Na početku prvog perioda, kada lopta napusti ruke prvog sudije prilikom podbacivanja.
 - Na početku svih ostalih perioda, kada je lopta na raspolaganju igraču koji izvodi ubacivanje.
- 8.7 Ako je rezultat nerešen na kraju vremena za igru u četvrtom periodu, utakmica se nastavlja sa onoliko produžetaka od po pet (5) minuta koliko je potrebno da se dobije pobednik.
- 8.8 Ako je greška načinjena neposredno pre ili kada signal sata za igru oglasi kraj vremena za igru, eventualno slobodno(a) bacanje(a) će biti sprovedeno nakon završetka vremena za igru.
- 8.9 Ako je potrebno da se igra produžetak kao rezultat ovog slobodnog(ih) bacanja, tada se sve greške koje su načinjene nakon kraja vremena za igru smatraju kao da su se dogodile u toku intervala igre i slobodna bacanja se sprovedu pre početka produžetka.

Čl. 9 Početak i završetak perioda ili utakmice

- 9.1 Prvi period počinje kada lopta napusti ruke prvog sudije prilikom podbacivanja.
- 9.2 Svi ostali periodi počinju kada je lopta na raspolaganju igraču koji izvodi ubacivanje.
- 9.3 Utakmica ne može da počne ako jedna od ekipa nije na terenu za igru sa pet (5) igrača spremnih za igru.

- 9.4 Na svim utakmicama prvoimenovana ekipa u programu (domaća ekipa) ima klupu ekipe i sopstveni koš sa leve strane zapisničkog stola, gledano prema terenu za igru.
- Međutim ako se dve (2) ekipe slože, mogu da međusobno razmene klupe ekipe i/ili koševe.
- 9.5 Pre prvog i trećeg perioda ekipe imaju pravo da se zagrevaju na polovini terena za igru na kojoj se nalazi protivnički koš.
- 9.6 Ekipe razmenjuju koševe u drugom poluvremenu.
- 9.7 U svim produžecima ekipe nastavljaju da napadaju na iste koševe kao u četvrtom periodu.
- 9.8 Period, produžetak ili utakmica se završava kada signal sata za igru oglasi kraj perioda.

Čl. 10 Status lopte

- 10.1 Lopta može da bude ili živa ili mrtva.
- 10.2 Lopta postaje **živa**:
- U toku podbacivanja, kada lopta napusti ruke prvog sudije prilikom podbacivanja.
 - U toku slobodnog bacanja, kada je na raspolaganju izvođaču slobodnog bacanja.
 - U toku ubacivanja, kada je na raspolaganju igraču za ubacivanje.
- 10.3 Lopta postaje **mrtva**:
- Kada je postignut bilo koji pogodak iz igre ili slobodnog bacanja.
 - Kada sudija zviždi pištaljkom dok je lopta živa.
 - Kada je očigledno da lopta **neće ući** u koš kod slobodnog bacanja iza koga sledi:
 - Drugo slobodno(a) bacanje(a).
 - Naredna kazna (slobodno(a) bacanje(a) i/ili posed).
 - Kada signal sata za igru oglasi završetak perioda.
 - Kada se oglasi signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde dok ekipa ima kontrolu lopte.
 - Kada loptu koja se nalazi u letu prilikom šuta na koš iz igre, dodirne igrač bilo koje ekipe, nakon:
 - Zvižduka pištaljke sudije.
 - Oglašavanja signala sata za igru za završetak perioda.
 - Oglašavanja signala sata za dvadeset četiri (24) sekunde.
- 10.4 Lopta **ne postaje mrtva** i poeni se računaju, ako su postignuti:
- Kada se lopta nalazi u letu prilikom šuta na koš iz igre i:
 - Sudija zviždi pištaljkom.
 - Oglasi se signal sata za igru za završetak perioda.
 - Oglasi se signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde.
 - Kada se lopta nalazi u letu prilikom slobodnog bacanja, a sudija zviždi pištaljkom zbog bilo koje povrede pravila izuzev one koju napravi izvođač slobodnog bacanja.

- Kada igrač načini grešku na protivniku koji se nalazi u akciji šutiranja na koš iz igre, dok on još ima kontrolu lopte i završava šut kontinualnom kretnjom, započetom pre nego što se greška dogodila.
Ova odredba ne važi i pogodak se ne računa ako:
 - se nakon zvižduka pištaljke sudije napravi potpuno nova akcija šutiranja.
 - se u toku kontinualne kretnje igrača koji se nalazi u akciji šutiranja oglasi signal sata za igru za završetak perioda ili signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde.

Čl. 11 Mesto igrača i sudije

- 11.1 Mesto **igrača** je određeno tamo gde on dodiruje pod.
Kada je u vazduhu, zadržava isti status koji je imao kada je zadnji put dodirnuo pod. Ovo uključuje graničnu liniju, srednju liniju, liniju tri poena, liniju slobodnog bacanja i linije koje ograničavaju polje ograničenja i linije koje ograničavaju polje polukruga u kome nema probijanja.
- 11.2 Mesto **sudije** je određeno na isti način kao i mesto igrača. Kada lopta dodirne sudiju, smatra se da dodiruje pod na mestu gde se sudija nalazi.

Čl. 12 Podbacivanje i naizmeničan posed

12.1 Definicija podbacivanja

- 12.1.1 **Podbacivanje** nastaje kada sudija baci loptu u vis u središnjem krugu između bilo koja dva (2) protivnika na početku prvog perioda.
- 12.1.2 **Držana lopta** nastaje kada jedan ili više igrača iz svake protivničke ekipe imaju jednu ili obe šake čvrsto na lopti, tako da nijedan igrač ne može da stekne kontrolu bez preterane grubosti.

12.2 Postupak podbacivanja

- 12.2.1 Svaki skakač stoji sa obe noge unutar polovine središnjeg kruga koja je bliža sopstvenom košu njegove ekipe, sa jednim stopalom blizu srednje linije.
- 12.2.2 Saigrači ne smeju da zauzmu susedna mesta oko kruga, ako protivnik želi da zauzme jedno od tih mesta.
- 12.2.3 Sudija tada baca loptu vertikalno uvis između dva (2) protivnika, više nego što bilo koji od njih može da dosegne skokom.
- 12.2.4 Loptu mora da odbije šakom(ama) jedan skakač, **nakon** što dostigne najvišu tačku.
- 12.2.5 Nijedan skakač ne napušta svoje mesto sve dok lopta ne bude pravilno odbijena.
- 12.2.6 Nijedan skakač ne sme da uhvati loptu ili je odbije više od dva puta, sve dok ona ne dodirne jednog od neskakača ili pod.
- 12.2.7 Ako loptu nije odbio bar jedan skakač, podbacivanje se ponavlja.
- 12.2.8 Nijedan deo tela neskakača ne sme da bude na ili preko linije kruga (cilindra) pre nego što lopta bude odbijena.

Povreda Čl. 12.2.1, 12.2.4, 12.2.5, 12.2.6 i 12.2.8 je prekršaj.

12.3 Situacije podbacivanja

Situacija podbacivanja nastaje:

- Kada je dosuđena držana lopta.
- Kada lopta ode van graničnih linija i sudi se u dilemi ili se ne slažu ko je od protivnika zadnji dodirnuo loptu.
- Kada obe ekipe načine prekršaj slobodnog bacanja u toku neuspešnog poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja.
- Kada se živa lopta zaglavi između obruča i table (izuzev između slobodnih bacanja).
- Kada lopta postane mrtva u situaciji gde nijedna ekipa nema kontrolu lopte niti pravo na loptu.
- Kada nakon poništenja jednakih kazni protiv obe ekipe nema drugih kazni za greške koje ostaju za sprovođenje i nijedna ekipa nije imala kontrolu lopte niti pravo na loptu pre prve greške ili prekršaja.
- Kada treba da započnu svi periodi osim prvog perioda.

12.4 Definicija naizmeničnog poseda

12.4.1 Naizmeničan posed je metod kojim se prouzrokuje da lopta postane živa ubacivanjem, a ne podbacivanjem.

12.4.2 Naizmeničan posed:

- **Počinja** kada je lopta na raspolaganju igraču za ubacivanje.
- **Završava**
 - Kada lopta dodirne ili bude pravilno dodirnuta od igrača na terenu za igru.
 - Kada ekipa koja izvodi ubacivanja napravi prekršaj.
 - Kada se živa lopta zaglavi između obruča i table.

12.5 Postupak naizmeničnog poseda

12.5.1 U svim situacijama podbacivanja ekipe naizmenično dobijaju posed lopte za ubacivanje najbliže mestu gde dođe do situacija podbacivanja.

12.5.2 Ekipa koja ne stekne kontrolu žive lopte na terenu za igru nakon podbacivanja kojim započinje prvi period imaće pravo na prvi naizmenični posed.

12.5.3 Ekipa koja ima pravo na sledeći naizmeničan posed na završetku bilo kog perioda započinje sledeći period ubacivanjem na produžetku srednje linije nasuprot zapisničkom stolu, osim ukoliko postoje naknadna slobodna bacanja ili posed kao deo kazne koju treba sprovesti.

12.5.4 Ekipa koja ima pravo na ubacivanje usled naizmeničnog poseda (naizmenično ubacivanje) označava se strelicom naizmeničnog poseda u smeru protivničkog koša, smer strelce se menja odmah kada se završi naizmenično ubacivanje.

12.5.5 Prekršaj ekipe u toku njenog naizmeničnog ubacivanja prouzrokuje da ona izgubi to naizmenično ubacivanje. Strelca naizmeničnog poseda se odmah okreće, označavajući da protivnici ekipe koja je napravila prekršaj imaju pravo na naizmenično ubacivanje u sledećoj situaciji podbacivanja. Igra se nastavlja dodeljivanjem lopte protivnicima ekipe koja je napravila prekršaj, za ubacivanje koje normalno sledi iza prekršaja (tj. to nije naizmenično ubacivanje).

- 12.5.6 Greška bilo koje ekipe:
- Pre početka bilo kog osim prvog perioda, ili
 - U toku naizmeničnog ubacivanja,
- ne prouzrokuje da ekipa koja ima pravo na posed to naizmenično ubacivanje.

Čl. 13 Kako se igra loptom

13.1 Definicija

- 13.1.1 Loptom se u toku utakmice igra samo šakom(ama) i ona može da se dodaje, baca, odbija, kotrlja ili vodi u bilo kom pravcu, uz ograničenja sadržana u ovim pravilima.

13.2 Pravilo

Prekršaj je trčanje sa loptom, **namerno** udaranje ili blokiranje lopte bilo kojim delom noge ili udaranje lopte pesnicom.

Međutim, **slučajan** dolazak u kontakt ili dodir lopte bilo kojim delom noge **nije** prekršaj.

Povreda Čl.13.2. je prekršaj.

Čl. 14 Kontrola lopte

14.1 Definicija

- 14.1.1 Kontrola ekipe **počinje** kada igrač te ekipe ima kontrolu žive lopte držeći je, vodeći je ili je ima na raspolaganju.
- 14.1.2 Kontrola ekipe se **nastavlja** kada:
- Igrač te ekipe ima kontrolu žive lopte.
 - Saigrači međusobno dodaju loptu.
- 14.1.3 Kontrola ekipe se **završava** kada:
- Protivnik stekne kontrolu.
 - Lopta postane mrtva.
 - Lopta napusti šaku(e) igrača prilikom šuta na koš iz igre ili slobodnog bacanja.

Čl. 15 Igrač u akciji šutiranja

15.1 Definicija

- 15.1.1 Šut na koš iz igre ili slobodnog bacanja nastaje kada igrač drži loptu u šaci(kama) i zatim je baci kroz vazduh prema protivničkom košu.

Odbijanje je usmeravanje lopte šakom(ama) ka protivničkom košu.

Zakucavanje je snažno potiskivanje lopte nadole kroz protivnički koš sa jednom ili obe šake.

Odbijanje i zakucavanje se takođe smatraju šutom na koš iz igre.

15.1.2 Akcija šutiranja:

- **Počinje** kada igrač započne kontinualnu kretnju koja normalno prethodi izbačaju lopte i kojom je, po oceni sudije, počeo pokušaj postizanja pogotka bacanjem, odbijanjem ili zakucavanjem lopte ka protivničkom košu.
- **Završava** kada lopta napusti šaku(e) igrača, a u slučaju da se igrač koji šutira nalazi u vazduhu, kada on doskoči sa obe noge na pod.

Protivnik može da drži ruku(e) igraču koji pokušava da postigne pogodak i time ga u tome sprečava, ali se ipak smatra da je igrač načinio pokušaj pogotka. U ovom slučaju nije bitno da lopta napusti šaku(e) igrača.

Ne postoji odnos između broja napravljenih pravilnih koraka i akcije šutiranja.

15.1.3 **Kontinualna kretanja** u akciji šutiranja:

- Počinje kada se lopta zaustavi u šaci(kama) igrača i započne pokret šutiranja, obično naviše.
- Može da uključi kretanje ruke(u) i/ili tela igrača u njegovom pokušaju da šutira na koš iz igre.
- Završava kada lopta napusti šaku(e) igrača ili ako se izvede potpuno nova akcija šutiranja.

Čl. 16 Pogodak: kada je postignut i njegova vrednost

16.1 Definicija

16.1.1 Pogodak je postignut kada živa lopta uđe odozgo u koš i ostane unutar ili prođe kroz njega.

16.1.2 Smatra se da je lopta unutar koša, kada se najmanji njen deo nalazi unutar i ispod nivoa obruča.

16.2 Pravilo

16.2.1 Pogodak se pripisuje ekipi koja napada na protivnički koš u koji je lopta ušla, na sledeći način:

- Pogodak iz slobodnog bacanja se računa jedan (1) poen.
- Pogodak iz polja dva poena se računa dva (2) poena.
- Pogodak iz polja tri poena se računa tri (3) poena.
- Nakon što lopta dodirne obruč kod poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja i pravilno je dodirne igrač napada ili odbrane pre nego što uđe u koš, pogodak se računa dva (2) poena.

16.2.2 Ako igrač **slučajno** postigne pogodak iz igre u **sopstveni koš** svoje ekipe, pogodak se računa dva (2) poena i upisuje kapitenu protivničke ekipe na terenu za igru.

16.2.3 Ako igrač **namerno** postigne pogodak iz igre u **sopstveni koš** svoje ekipe, to je prekršaj i pogodak se ne računa.

16.2.4 Ako igrač prouzrokuje da cela lopta prođe kroz koš odozdo, to je prekršaj.

16.2.5 Sat za igru mora pokazivati 0:00.3 (tri desetinke) ili više da bi igrač obezbedio posed lopte prilikom ubacivanja ili prilikom skoka nakon poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja u nameri da pokuša šut na koš iz igre. Ako sat za igru pokazuje 0:00.2 ili 0:00.1 jedino ispravan postignut pogodak može biti iz odbijanja ili direktnog zakucavanja.

Čl. 17 Ubacivanje

17.1 Definicija

- 17.1.1 Ubacivanje nastaje kada igrač koji se nalazi van graničnih linija dodaje loptu u teren za igru.

17.2 Postupak

- 17.2.1 Sudija mora da uruči ili stavi loptu na raspolaganje igraču koji izvodi ubacivanje. On takođe može da loptu dobaci ili doda od poda pod uslovom:
- Da sudija nije udaljen više od četiri (4) m od igrača koji treba da izvede ubacivanje.
 - Da se igrač koji treba da izvede ubacivanje nalazi tačno na mestu koje je označio sudija.
- 17.2.2 Igrač izvodi ubacivanje sa mesta najbližeg povredi pravila koje je odredio sudija ili gde je igra zaustavljena, **izuzev direktno** iza table.
- 17.2.3 Samo u sledećim situacijama sledeće ubacivanje se izvodi na produžetku srednje linije nasuprot zapisničkom stolu:
- Na početku svih perioda osim prvog perioda.
 - Posle slobodnog(ih) bacanja zbog tehničke, nesportske ili diskvalifikujuće greške.
- Igrač ima po jedno stopalo sa obe strane produžetka srednje linije nasuprot zapisničkog stola i ima pravo da doda loptu saigraču na bilo kom mestu na terenu.
- 17.2.4 U toku poslednja dva (2) minuta četvrtog perioda i tokom poslednja dva (2) minuta svakog produžetka, nakon tajm-auta uzetog od strane ekipe koja ima pravo na posed lopte u svom zadnjem polju, ubacivanje će se uzvesti na liniji ubacivanja nasuprot zapisničkog stola u prednjem polju ekipe.
- 17.2.5 Posle lične greške koju je načinio igrač ekipe koja ima kontrolu žive lopte ili ekipe koja ima pravo na loptu, sledeće ubacivanje se izvodi sa mesta najbližeg povredi pravila.
- 17.2.6 Kad god lopta uđe u koš, a pogodak iz igre ili slobodnog bacanja se ne priznaje, sledeće ubacivanje se izvodi na produžetku linije slobdnog bacanja.
- 17.2.7 Posle uspešnog pogotka iz igre ili uspešnog poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja:
- Ubacivanje izvodi bilo koji igrač ekipe koja nije postigla pogodak sa bilo kog mesta na čeonj liniji ekipe. Ovo se takođe primenjuje nakon što sudija uruči ili stavi na raspolaganje loptu igraču koji izvodi ubacivanje, nakon tajm-auta ili bilo kog prekida igre posle uspešnog pogotka iz igre ili uspešnog poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja.
 - Igrač koji izvodi ubacivanje može da se kreće bočno i/ili unazad i lopta može da se dodaje između saigrača na ili iza čeone linije, ali brojanje pet (5) sekundi počinje kada lopta bude na raspolaganju prvom igraču van graničnih linija.

17.3 Pravilo**17.3.1 Igrač koji izvodi ubacivanje ne:**

- Troši više od pet (5) sekundi da bi izbacio loptu.
- Zakoračuje u teren za igru dok ima loptu u svojoj šaci(ama).
- Prouzrokuje da lopta dodirne prostor van graničnih linija, nakon što je bila izbačena prilikom ubacivanja.
- Dodiruje loptu u terenu za igru pre nego što ona dodirne drugog igrača.
- Prouzrokuje da lopta uđe direktno u koš.
- Pomera se sa mesta određenog za ubacivanje lopte iza granične linije, osim kada je to sa čeonе linije njegove ekipe nakon uspešnog pogotka iz igre ili poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, bočno u jednom (1) ili oba smera, više od ukupnog rastojanja od jednog (1) m pre nego ubaci loptu. Njemu je, ipak, dozvoljeno da se kreće direktno unazad od linije koliko to okolnosti dozvoljavaju.

17.3.3 Za vreme ubacivanja ostali igrači:

- **Nemaju** bilo koji deo svog tela nad graničnom linijom, pre nego što se lopta ubaci preko nje.
- **Nisu** bliže od jednog (1) metra od igrača koji izvodi ubacivanje, kada mesto ubacivanja na graničnoj liniji udaljeno manje od dva (2) m od bilo koje prepreke van graničnih linija.

Povreda Čl.17.3 je prekršaj**17.4 Kazna**

Lopta se dodeljuje protivnicima za ubacivanje na mestu prethodnog ubacivanja.

Čl. 18 Tajm – aut**18.1 Definicija**

Tajm aut je prekid igre koji je tražio trener ili pomoćni trener.

18.2 Pravilo**18.2.1 Svaki tajm-aut traje jedan (1) minut.****18.2.2 Tajm aut može da se dodeli u toku prilike za tajm-aut.****18.2.3 Prilika za tajm-aut počinje:**

- Za oba tima, kada lopta postane mrtva, sat za igru bude zaustavljen i sudija završi svoju komunikaciju sa zapisničkim stolom.
- Za oba tima, kada lopta postane mrtva posle uspešnog poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja.
- Za ekipu koja nije postigla pogodak, kada je postignut pogodak iz igre.

18.2.4 Prilika za tajm-aut se završava kada je lopta na raspolaganju igraču za ubacivanje ili za prvo ili jedino slobodno bacanje.**18.2.5 Svakoј ekipi mogu da se dodele dva (2) tajm-auta** bilo kada u toku prvog poluvremena, tri (3) bilo kada u toku drugog poluvremena i jedan (1) bilo kada u toku svakog produžetka.**18.2.6 Neiskorišćeni tajm-auti ne mogu da se prenesu u naredno poluvreme** ili produžetak.

18.2.7 Tajm-aut se odobrava ekipi čiji je trener prvi uputio zahtev, osim ako se dodeljuje posle pogotka iz igre koji su postigli protivnici, a bez dosuđene greške ili prekršaja.

18.2.8 Tajm-aut ne može biti dozvoljen ekipi koja je postigla koš dok je sat za igru zaustavljen nakon uspešnog šuta iz igre, u poslednje dve (2) minute četvrtog perioda ili poslednja dva (2) minuta svakog produžetka, osim ako sudija nije zaustavio igru.

18.3 Postupak

18.3.1 Samo trener ili pomoćni trener ima pravo da traži tajm-aut. On uspostavlja vizuelni kontakt sa zapisničarom ili odlazi do zapisničkog stola i jasno traži tajm aut, načinivši uobičajeni znak rukama.

18.3.2 Zahtev za tajm-aut može da se povuče samo pre nego što se oglasi signal zapisničara u vezi tog zahteva.

18.3.3 Tajm-aut:

- **Počinke** kada sudija zazviždi pištaljkom i pokaže znak za tajm-aut.
- **Završava** kada sudija zazviždi pištaljkom i znakom ruke pozove ekipe nazad na teren za igru.

18.3.4 Čim prilika za tajm-aut počne, zapisničar se oglašava svojim signalom da obavesti sudije da je upućen zahtev za tajm-aut.

Ako je postignut pogodak iz igre protiv ekipe koja je tražila tajm-aut, merilac vremena odmah zaustavlja sat za igru i oglašava se svojim signalom.

18.3.5 U toku tajm-auta i u toku intervala igre pre početka drugog (2) i četvrtog (4) perioda i svakog produžetka, igrači mogu da izađu sa terena za igru i sednu na klupu ekipe, a osobe kojima je dozvoljeno da budu u prostoru oko klupe mogu da uđu u teren za igru, pod uslovom da članovi ekipe ostanu u blizini prostora oko klupe svoje ekipe.

18.3.6 Ako je zahtev za tajm-aut upućen nakon što je lopta na raspolaganju izvođaču slobodnog bacanja za prvo ili jedino slobodno bacanje, tajm-aut se dodeljuje bilo kojoj ekipi ako je:

- Poslednje ili jedino slobodno bacanje uspešno.
- Iza poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja sledi ubacivanje na produžetku srednje linije.
- Dosuđena greška između slobodnih bacanja. U ovom slučaju završava se slobodno(a) bacanje(a) i tajm-aut dozvoljava pre sprovođenja nove kazne za grešku.
- Dosuđena greška pre nego što lopta postane živa nakon poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U ovom slučaju tajm-aut se dozvoljava pre sprovođenja nove kazne za grešku.
- Dosuđen prekršaj pre nego što lopta postane živa nakon poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U ovom slučaju tajm-aut se dozvoljava pre sprovođenja ubacivanja.

U slučaju da postoje uzastopne celine slobodnih bacanja i/ili poseda lopte kao rezultat više od jedne (1) kazne za grešku, sa svakom celinom treba da se posebno postupa.

Čl. 19 Zamena

19.1 Definicija

Zamena je prekid igre koji je tražio zamenik da bi postao igrač.

19.2 Pravilo

19.2.1 Ekipa može da zameni igrača(e) u toku prilike za zamenu.

19.2.2 Prilika za zamenu **počinje**:

- Za oba tima, kada lopta postane mrtva posle uspešnog poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja.
- Za ekipu koja nije postigla pogodak, kada je postignut pogodak iz igre u poslednja dva (2) minuta svakog produžetka.

19.2.4 Prilika za zamenu se **završava** kada je lopta na raspolaganju igraču za ubacivanje za prvo ili jedino slobodno bacanje.

19.2.5 Igrač koji je postao zamenik i zamenik koji je postao igrač ne mogu respektivno da ponovo uđu ili napuste igru, sve dok lopta ne postane ponovo mrtva nakon dela igre kada je sat radio, osim:

- Ako je ekipa ostala sa manje od pet (5) igrača na terenu za igru.
- Ako se igrač koji ima pravo na slobodna bacanja kao rezultat ispravljanja pogreške nalazi na klupi ekipe pošto je bio pravilno zamenjen.

19.2.6 Zamena ne može biti dozvoljena ekipi koja je postigla koš dok je sat za igru zaustavljen, nakon uspešnog šuta iz igre u poslednja dva (2) minuta četvrtog perioda ili poslednja dva (2) minuta svakog produžetka, osim ako sudija nije zaustavio igru.

19.3 Postupak

19.3.1 Samo zamenik ima pravo da traži zamenu. On (ne trener ili pomoćni trener) odlazi do zapisničkog stola i jasno traži zamenu, ili seda na stolicu za zamenike. Mora da bude spreman da odmah igra.

19.3.2 Zahtev za zamenu može da se povuče samo pre nego što se oglasi signal zapisničara u vezi tog zahteva.

19.3.3 Čim prilika za zamenu počne, zapisničar se oglašava svojim signalom da obavesti sudije da je upućen zahtev za zamenu.

19.3.4 Zamenik ostaje van granične linije sve dok sudija ne pokaže znak za zamenu i znakom ruke mu odobri da uđe u teren za igru.

19.3.5 Igraču čija se zamena vrši, dozvoljeno je da ode direktno na klupu svoje ekipe, bez javljanja bilo zapisničaru bilo sudiji.

19.3.6 Zamene se vrše što je brže moguće. Igrač koji načini petu grešku ili je diskvalifikovan, mora da bude zamenjen odmah (približno za 30 sekundi). Ako po oceni sudije postoji neopravdano odugovlačenje, upisuje se tajm-aut ekipi koja krši ovu odredbu. Ako ekipi nije preostao tajm-aut, zbog odlaganja igre treneru može da se dosudi tehnička greška, koja se piše "B".

19.3.7 Ako je zamena zatražena u toku tajm-auta ili u toku intervala igre izuzev intervala između poluvremena, zamenik mora da se javi zapisničaru pre ulaska u igru.

19.3.8 Ako izvođač slobodnog bacanja mora da bude zamenjen:

- Zato što je povređen.
- Zato što je načinio petu grešku.
- Zato što je diskvalifikovan.

Slobodno bacanje mora da izvede njegov zamenik, koji ne može da bude ponovo zamenjen sve dok ne igra u narednom delu utakmice kada sat radi.

19.3.9 Ako je bilo koja ekipa uputila zahtev za zamenu nakon što je lopta na raspolaganju izvođaču slobodnog bacanja za prvo ili jedino slobodno bacanje, zamena se dodeljuje:

- Ako je poslednje ili jedino slobodno bacanje uspešno.
- Ako iza poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja sledi ubacivanje na produžetku srednje linije.
- Ako je dosuđena greška između slobodnih bacanja. U ovom slučaju završava se slobodno(a) bacanje(a) i zamena dozvoljava pre sprovođenja nove kazne za grešku.
- Ako je dosuđena greška pre nego što lopta postane živa nakon poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U ovom slučaju zamena se dozvoljava pre sprovođenja nove kazne za grešku.
- Ako je dosuđen prekršaj pre nego što lopta postane živa nakon poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U ovom slučaju zamena se dozvoljava pre sprovođenja ubacivanja.

U slučaju da postoje uzastopne celine slobodnih bacanja kao rezultat više od jedne (1) kazne za grešku, sa svakom celinom treba da se posebno postupi.

Čl. 20 Utakmica izgubljena bez borbe

20.1 Pravilo

Ekipa gubi utakmicu bez borbe:

- Ako petnaest (15) minuta nakon predviđenog vremena početka nije prisutna ili nije u mogućnosti da izvede na teren pet (5) igrača spremnih za igru.
- Ako svojim delovanjem sprečava da se utakmica igra.
- Ako odbije da igra nakon što joj je to naložio prvi sudija.

20.2 Kazna

20.2.1 Utakmicu dobijaju protivnici i rezultat je dvadeset prema nula (20:0). Osim toga, ekipa koja gubi utakmicu bez borbe dobija nula (0) bodova u plasmanu.

20.2.2 U meču koji se igra na ukupan broj poena u dve utakmice (kod kuće i u gostima) i u play-off-u „bolji u tri utakmice”, ekipa koja izgubi prvu, drugu ili treću utakmicu bez borbe, gubi i čitav meč ili play-off „bez borbe”. Ovo se ne primenjuje u play-off-u „bolji u pet utakmica”.

20.2.3 Ukoliko na turnirima ekipa izgubi bez borbe drugi put, ekipa će biti diskvalifikovana sa turnira i rezultati svih utakmica koje je ta ekipa igrala biće poništeni.

Čl. 21 Utakmica izgubljena bez završetka igre

21.1 Pravilo

Ekipa gubi utakmicu bez završetka igre, ako u toku igre na terenu za igru ima manje od dva (2) igrača spremna za igru.

21.2 Kazna

- 21.2.1 Ako je u vođstvu ekipa koja ovako dobija utakmicu, ostaje da važi rezultat koji je bio u trenutku zaustavljanja igre. Ako ekipa koja dobija utakmicu nije u vođstvu, rezultat se upisuje kao dva prema nula (2:0) u njenu korist. Osim toga ekipa koja gubi utakmicu bez završetka igre dobija jedan (1) bod u plasmanu.
- 21.2.2 U meču koji se igra na ukupan broj poena u dve utakmice (kod kuće i u gostima) ekipa koja bez završetka igre izgubi prvu ili drugu utakmicu, gubi i čitav meč „bez završetka igre“.

PRAVILO PET - PREKRŠAJI

Čl. 22 Prekršaji

22.1 Definicija

Prekršaj je povreda pravila.

22.2 Kazna

Lopta se dodeljuje protivnicima za ubacivanje najbliže povredi pravila, izuzev direktno iza table, osim ako nije drugačije naznačeno u pravilima.

Čl. 23 Igrač i lopta van graničnih linija

23.1 Definicija

23.1.1 **Igrač** je van graničnih linija kada je bilo koji deo njegovog tela u dodiru sa podom ili bilo kojim objektom (osim sa igračem) na, iznad ili van graničnih linija.

23.1.2 Lopta je van graničnih linija kada dodirne:

- Igrača ili bilo koju drugu osobu koja se nalazi van graničnih linija.
- Pod ili bilo koji objekat na, iznad ili van granične linije.
- Nosače tabli, zadnje strane tabli ili bilo koji objekat iznad terena za igru.

23.2 Pravilo

23.2.1 Izlazak lopte van graničnih linija je prouzrokovao poslednji igrač koji dodirne loptu ili koga ona dodirne pre nego što ode van graničnih linija, čak i ako zatim lopta ode van graničnih linija dodirujući nešto drugo osim igrača.

23.2.2 Ako je lopta van graničnih linija jer je dodimula ili bila dodirnutu od igrača koji se nalazi na ili van granične linije, taj igrač prouzrokuje da lopta ode van graničnih linija.

23.2.3 Ako u toku držane lopte igrač(i) pređe(u) van graničnih linija ili u svoje zadnje polje, nastaje situacija podbacivanja.

Čl. 24 Vođenje lopte

24.1 Definicija

24.1.1 Dribling je kretanje žive lopte po terenu uzrokovano od strane igrača koji je ima u kontroli i koji baca, odbije, kotrlja loptu po podu ili je namerno baca o tablu.

24.1.2 **Vođenje lopte počinje** kada igrač, pošto je stekao kontrolu žive lopte na terenu za igru, baci, odbije, zakotrlja ili povede loptu po podu ili **namerno baci na tablu** i ponovo je dodirne pre nego što ona dodirne drugog igrača.

Vođenje lopte se završava kada igrač dodirne loptu sa obe šake istovremeno ili dozvoli da mu lopta zastane u jednoj ili obe šake.

U toku vođenja lopta može da se baci u vazduh pod uslovom da dodirne pod ili drugog igrača pre nego što je igrač koji ju je bacio ponovo dodirne šakom. Nije ograničen broj koraka koje igrač može da napravi kada lopta nije u dodiru sa njegovom šakom.

24.1.3 Smatra se da igrač, koji slučajno izgubi i zatim ponovo stekne kontrolu žive lopte na terenu za igru, nespretno vlada loptom.

24.1.4 Sledeće akcije nisu vođenje lopte:

- Uzastopni šutevi na koš iz igre.
- Nespretno vladanje loptom na početku ili završetku vođenja.
- Pokušaji da se stekne kontrola lopte njenim izbijanjem u blizini drugih igrača.
- Izbijanje lopte iz kontrole drugog igrača.
- Skretanje dodavanja i sticanje kontrole lopte.
- Prebacivanje lopte iz šake u šaku i dopuštanje da lopta zastane u jednoj ili obe ruke pre nego što dodirne pod, pod uslovom da se ne načini prekršaj koraka.

24.2 **Pravilo**

Igrač ne vodi loptu drugi put nakon što je prvo vođenje završeno, osim ako između dva (2) vođenja izgubi kontrolu žive lopte na terenu za igru:

- Zbog šuta na koš iz igre.
- Zbog dodirivanja lopte od strane protivnika.
- Zbog dodavanja ili nespretnog vladanja loptom, koja je zatim dodirnula ili bila dodirnutu od drugog igrača.

Čl. 25 **Koraci****25.1** **Definicija**

25.1.1 **Koraci** su nepravilno kretanje jedne ili obe noge izvan ograničenja navedenih u ovom članu, u bilo kom pravcu, dok se drži živa lopta na terenu za igru.

25.1.2 **Pivotiranje** je pravilno kretanje u kome igrač koji drži živu loptu na terenu za igru, iskorači jednom ili više puta u bilo kom pravcu istom nogom, dok druga noga, koja se naziva pivot-noga, ostaje u dodiru sa istom tačkom na podu.

25.2 **Pravilo**

25.2.1 **Uspostavljanje pivot-noge igrača koji hvata živu loptu na terenu za igru:**

- Kada stoji sa obe noge na podu:
 - Onog trenutka kada podigne jednu nogu, ona druga postaje pivot-noga.
- Kada se kreće ili vodi loptu:
 - Ako jednom nogom dodiruje pod, ta noga postaje pivot-noga.
 - Ako ima obe noge iznad poda i doskoči istovremeno na obe noge, onog trenutka kada podigne jednu nogu, ona druga postaje pivot-noga.
 - Ako ima obe noge iznad poda i doskoči na jednu nogu, tada ta noga postaje pivot-noga. Ako se odrazi tom nogom i zaustavi doskočivši istovremeno na obe noge, tada nijedna noga ne može da bude pivot-noga.

25.2.2 **Napredovanje sa loptom igrača koji je uspostavio pivot-nogu i ima kontrolu žive lopte na terenu za igru:**

- Kada stoji sa obe noge na podu:
 - Da bi započeo vođenje lopte, ne sme da podigne pivot-nogu pre nego što izbací loptu iz šake(a).
 - Da bi dodao loptu ili šutirao na koš, može da se odrazi pivot-nogom, ali nijednu nogu ne sme da vrati na pod pre nego što loptu izbací iz šake(a).

- Kada se kreće:
 - Da bi dodao loptu ili šutirao na koš iz igre, može da se odrazi pivot-nogom i doskoči na jednu nogu ili istovremeno na obe noge. Nakon toga jednu ili obe noge može da podigne sa poda ali nijednu nogu ne sme da vrati na pod pre nego što izbacilo loptu iz šake(a).
 - Da bi započeo vođenje lopte, ne sme da podigne pivot-nogu pre nego što izbacilo loptu iz šake(a).
- Kada se zaustavi dok nijedna noga ne može da bude pivot-noga:
 - Da bi započeo vođenje lopte, ne sme da podigne nijednu nogu pre nego što izbacilo loptu iz šake(a).
 - Da bi dodao loptu ili šutirao na koš iz igre, može da podigne ali ne sme da vrati jednu ili obe noge na pod pre nego što izbacilo loptu iz šake(a).

25.2.4 Igrač koji pada, leži ili sedi na podu:

- **Pravilno** je kada igrač padne i kliza na podu dok drži loptu, ili dok leži ili sedi na podu, ima kontrolu lopte.
- **Prekršaj** je ako se igrač zatim kotrlja ili pokuša da ustane dok drži loptu.

Čl. 26 Tri sekunde

26.1 Pravilo

26.1.1 Igrač **ne** ostaje u protivničkom polju ograničenja duže od tri (3) uzastopne sekunde, dok njegova ekipa ima kontrolu žive lopte u svom prednjem polju i sat za igru radi.

26.1.2 Mora da se toleriše igrač:

- Koji čini pokušaj da napusti polje ograničenja.
- Koji je u polju ograničenja, kada se on ili njegov saigrač nalazi u akciji šutiranja i lopta napušta ili je upravo napustila šaku(e) igrača prilikom šuta na koš iz igre.
- Koji vodi loptu u polju ograničenja da bi šutirao na koš iz igre, nakon što je u njemu bio manje od tri (3) sekunde.

26.1.3 Da bi uspostavio svoje mesto van polja ograničenja, igrač mora da postavi oba stopala na pod van polja ograničenja.

Čl. 27 Blisko čuvan igrač

27.1 Definicija

Igrač koji drži živu loptu na terenu za igru je blisko čuvan kada se protivnik nalazi u aktivnom položaju čuvanja na rastojanju ne većem od jednog (1) m.

27.2 Pravilo

Blisko čuvan igrač mora da doda, šutira ili povede loptu u roku od pet (5) sekundi.

Čl. 28 Osam sekundi

28.1 Pravilo

28.1.1 Kad god:

- Igrač stekne kontrolu žive lopte u svom zadnjem polju,
- Prilikom ubacivanja, lopta dodirne ili je ispravno dodirnutu od bilo kog igrača u zadnjem polju i ekipa čiji igrač izvodi ubacivanje zadrži kontrolu lopte u zadnjem polju,

ta ekipa mora da prouzrokuje da lopta pređe u njeno prednje polje u roku od osam (8) sekundi.

- 28.1.2 Ekipa prouzrokuje da lopta ode u prednje polje kad god:
- Lopata, koja nije pod kontrolom niti jednog igrača, dotakne prednje polje,
 - Lopata je dodirnutu ili je ispravno dodirne igrač napada koji je sa obe noge u dodiru sa njegovim prednjim poljem,
 - Lopata je dodirnutu ili je ispravno dodirne igrač napada čiji je deo tela u dodiru sa svojim zadnjim poljem,
 - Lopata dodirne sudiju čiji je deo tela u dodiru sa prednjem poljem ekipe koja ima kontrolu lopte,
 - Tokom vođenja iz zadnjeg u prednje polje, lopta i obe noge igrača koji je vodi su u dodiru sa prednjim poljem.
- 28.1.3 Brojanje perioda osam (8) sekundi se nastavlja sa ostatkom vremena, kada je ekipi koja je prethodno imala kontrolu lopte dodeljeno ubacivanje u zadnjem polju, kao rezultat:
- Odlaska lopte van graničnih linija.
 - Povrede igrača iste ekipe.
 - Situacije podbacivanja.
 - Obostrane greške.
 - Poništavanje jednakih kazni protiv obe ekipe.

Čl. 29 Dvadeset četiri sekunde

29.1 Pravilo

29.1.1 Kad god:

- Igrač stekne kontrolu **žive** lopte na **terenu za igru**,
 - Prilikom ubacivanja, lopta dodirne ili je ispravno dodirnutu od bilo kog igrača na terenu za igru i ekipa tog igrača zadrži kontrolu lopte,
- ta ekipa mora da pokuša šut na koš iz igre u roku od dvadeset četiri (24) sekunde.

Da bi se uspostavio šut na koš iz igre u roku od dvadeset četiri (24) sekunde:

- Lopata mora da napusti šaku(e) igrača pre nego što se oglasi signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde, i
- Nakon što je napustila šaku(e) igrača, mora da dodirne obruč ili uđe u koš.

29.1.2 Kada se **šut na koš iz igre pokuša blizu kraja perioda dvadeset četiri (24) sekunde** i signal se oglasi dok je lopta u vazduhu:

- Ako lopta uđe u koš, do prekršaja nije došlo, signal se zanemaruje i pogodak se računa.
- Ako lopta dotakne obruč ali ne uđe u koš, do prekršaja nije došlo, signal se zanemaruje i igra se nastavlja.
- Ako lopta promaši obruč, došlo je do prekršaja. Ipak, ako protivnici odmah steknu očiglednu kontrolu lopte, u kom slučaju se signal zanemaruje i igra nastavlja.

Važe sva ograničenja u vezi sprečavanja pogotka i ometanja.

29.2 Postupak

29.2.1 Ako sudija **zaustavi** igru:

- Zbog greške ili prekršaja (ne kad lopta ode van graničnih linija) načinjenog od strane ekipe koja nema kontrolu lopte,
- Iz bilo kog opravdanog razloga koji nije u vezi ni sa jednom ekipom,
- Iz bilo kog razloga koji je u vezi sa ekipom koja nema kontrolu lopte,

Posed lopte se dodeljuje ekipi koja je prethodno imala kontrolu lopte.

Ako se ubacivanje sprovodi u zadnjem polju, sat za merenje dvadeset četiri (24) sekunde će biti resetovan na dvadeset četiri (24) sekunde.

Ako se ubacivanje sprovodi u prednjem polju, sat za merenje dvadeset četiri (24) sekunde će biti resetovan kako sledi:

- Ako je na displeju sata za merenje dvadeset četiri (24) sekunde kada je igra zaustavljena, četrnaest (14) sekundi ili više, sat za merenje dvadeset četiri (24) sekunde neće biti resetovan, već će nastaviti sa merenjem od trenutka gde je zaustavljen,
- Ako je na displeju sata za merenje dvadeset četiri (24) sekunde kada je igra zaustavljena, trinaest (13) sekundi ili manje, sat za merenje dvadeset četiri (24) sekunde će se resetovati na četrnaest (14) sekundi.

29.2.2 Ako se signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde **greškom oglasi** dok ekipa ima kontrolu lopte ili nijedna ekipa nema kontrolu lopte, signal se zanemaruje i igra se nastavlja.

Međutim, ako je po oceni sudija ekipa koja ima kontrolu lopte dovedena u podređeni položaj, igra se zaustavlja, vreme na satu dvadeset četiri (24) sekunde se ispravlja i lopta dodeljuje toj ekipi.

Čl. 30 Lopta vraćena u zadnje polje

30.1 Definicija

30.1.1 Lopta **prelazi u zadnje polje** ekipe kada:

- Dodirne zadnje polje,
- Dodirne ili je ispravno dodirnuta od igrača napada čiji je deo tela u dodiru sa zadnjim poljem,
- Dodirne sudiju čiji je deo tela u dodiru sa zadnjim poljem.

30.1.2 Lopta je nepravilno vraćena u zadnje polje kada igrač ekipe koja ima kontrolu žive lopte poslednji dodirne loptu u svom prednjem polju, nakon čega taj igrač ili saigrač prvi dodirne loptu u zadnjem polju.

Ovo ograničenje se odnosi na sve situacije u prednjem polju ekipe, uključujući ubacivanje.

Međutim, to se ne odnosi na igrača koji se odrazi iz svog prednjeg polja, ostvari novu timsku kontrolu nad loptom dok je još u vazduhu, a zatim doskoči u svoje zadnje polje.

30.2 Pravilo

Igrač čija ekipa ima kontrolu žive lopte ne sme da prouzrokuje da lopta bude nepravilno vraćena u njegovo zadnje polje.

30.3 Kazna

Lopta će biti dodeljena protivniku za ubacivanje u svom prednjem polju najbliže mestu gde se povreda pravila dogodila, izuzev direktno ispod table.

Čl. 31 Sprečavanje pogotka i ometanje**31.1 Definicija****31.1.1 Šut na koš iz igre ili slobodnog bacanja:**

- **Počinje** kada lopta napusti šaku(e) igrača u akciji šutiranja.
- **Završava:**
 - Kada lopta direktno uđe u koš odozgo i ostane ili prođe kroz njega.
 - Kada lopta više nema mogućnost ulaska u koš.
 - Kada lopta dodirne obruč.
 - Kada lopta dodirne pod.
 - Kada lopta postane mrtva.

31.3 Pravilo**31.2.1 Sprečavanje pogotka** nastaje u toku **šuta na koš iz igre** kada igrač dodirne loptu dok se ona nalazi potpuno iznad nivoa obruča i:

- U silaznoj je putanji ka košu, ili
- Nakon što ona udari u tablu.

31.2.2 Sprečavanje pogotka nastaje u toku **šuta iz slobodnog bacanja** kada igrač dodirne loptu dok se ona nalazi u letu prema košu i pre nego što udari u obruč.**31.2.3 Ograničenja** u vezi sprečavanja pogotka primenjuju se dok:

- Lopta ima mogućnost ulaska u koš.
- Lopta ne udari u obruč.

31.2.4 Ometanje nastaje kada:

- Nakon šuta na koš iz igre ili poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja igrač dodirne koš ili tablu dok je lopta u dodiru sa obručem.
- Nakon slobodnog bacanja posle koga sledi još slobodno(ih) bacanja, igrač dodirne loptu, koš ili tablu dok lopta još ima mogućnosti da uđe u koš.
- Igrač proturi ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu.
- Igrač odbrane dodirne loptu ili koš dok je lopta unutar koša, čime sprečava loptu da prođe kroz mrežicu.
- Igrač prouzrokuje da tabla ili obruč vibrira ili dohvati obruč na takav način da je lopti, po oceni sudije, onemogućeno ili omogućeno da uđe u koš.
- Igrač uhvati obruč da bi igrao na loptu.

31.2.5 Kada:

- Sudija zviždi dok je lopta u rukama igrača u akciji šutiranja, ili dok je lopta u letu nakon šuta iz igre,
- Oglasi se signal sata za igru za kraj perioda dok je lopta u letu nakon šuta iz igre,

ni jedan igrač ne sme da dodiruje loptu nakon što je ona dodirnula obruč i još ima mogućnosti da uđe u koš.

Primenjuju se sva ograničenja u vezi sprečavanja pogotka i ometanja.

31.3 Kazna

31.3.1 Ako je prekršaj načinio **igrač napada**, poeni ne mogu da se dodele. Lopta se dodeljuje protivnicima za ubacivanje na produžetku linije slobodnog bacanja, osim ako nije drugačije naznačeno u pravilima.

31.3.2 Ako je prekršaj načinio **igrač odbrane**, ekipi u napadu se dodeljuju:

- Jedan (1) poen, kada je lopta upućena kod slobodnog bacanja.
- Dva (2) poena, kada je lopta upućena iz polja dva poena.
- Tri (3) poena, kada je lopta upućena iz polja tri poena.

Dodeljivanje poena je isto kao da je lopta prošla kroz koš.

31.3.3 Ako je prekršaj načinio **igrač odbrane** u toku poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, ekipi u napadu se dodeljuje jedan (1) poen, posle čega se igraču odbrane dosuđuje tehnička greška.

PRAVILO ŠEST - GREŠKE

Čl. 32 Greške

32.1 Definicija

- 32.1.1 Greška je povreda pravila koja se odnosi na nepravilan lični dodir sa protivnikom i/ili nesportsko ponašanje.
- 32.1.2 Bilo koji broj grešaka može da se dosudi protiv ekipe. Bez obzira na kaznu, svaka greška se dosuđuje, upisuje u zapisnik počinocu i shodno tome kažnjava.

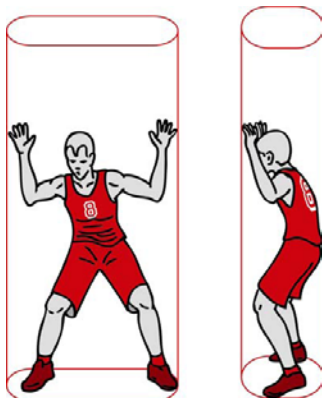
Čl. 33 Dodir: opšti principi

33.1 Princip cilindra

Princip cilindra se definiše kao prostor unutar zamišljenog cilindra koji igrač zauzima na podu. On obuhvata i prostor iznad igrača, a ograničen je na sledeći način:

- Sa **prednje** strane dlanovima šaka,
- Sa **zadnje** strane zadnjicom, i
- Sa **bočnih** strana spoljnim ivicama ruku i nogu.

Igrač može da ispruži šake i ruke ispred torza ne dalje od vrhova stopala, sa rukama savijenim u laktovima tako da su mu podlaktice i šake podignute. Rastojanje između stopala je saglasno visini igrača.

Dijagram 5

Princip cilindra

33.2 Princip vertikalnosti

U toku igre svaki igrač ima pravo da zauzme bilo koje mesto (cilindar) na terenu za igru, koje nije već zauzeo protivnik.

Ovaj princip štiti prostor na podu koji igrač zauzima i prostor iznad njega kada skoči vertikalno unutar tog prostora.

Čim igrač napusti svoj vertikalni položaj (cilindar) i dođe do dodira telom sa protivnikom koji je već uspostavio sopstveni vertikalni položaj (cilindar), igrač koji je napustio svoj vertikalni položaj (cilindar) je odgovoran za taj dodir.

Igrač odbrane ne sme da bude kažnjen ako se odvojio od poda vertikalno (unutar svog cilindra), ili ako drži šake i ruke ispružene iznad sebe unutar sopstvenog cilindra.

Igrač napada, bilo na podu ili u vazduhu, ne prouzrokuje dodir sa igračem odbrane u pravilnom položaju čuvanja:

- Korišćenjem ruku da napravi više prostora za sebe (odgurivanje).
- Širenjem nogu ili ruku u toku ili neposredno nakon šuta na koš iz igre.

33.3 Pravilan položaj čuvanja

Igrač odbrane je uspostavio početni pravilan položaj čuvanja:

- Kada je licem okrenut ka protivniku, i
- Kada ima obe noge na podu.

Pravilan položaj čuvanja se proteže vertikalno iznad igrača (cilindar) od poda do tavanice. On može da podigne ruke i šake iznad glave ili da skoči vertikalno, ali mora da ih drži u vertikalnom položaju unutar zamišljenog cilindra.

33.4 Čuvanje igrača koji kontroliše loptu

Kada se čuva igrač koji kontroliše loptu (drži je ili vodi), **elementi vremena i rastojanja se ne primenjuju**.

Igrač sa loptom mora da očekuje da bude čuvan i da bude spreman da se zaustavi ili promeni pravac, kad god protivnik zauzme početni pravilan položaj čuvanja ispred njega, čak i ako to učini u deliću sekunde.

Igrač koji čuva (igrač odbrane) mora da uspostavi početni pravilan položaj čuvanja ne prouzrokujući dodir pre zauzimanja položaja.

Kada jednom igrač odbrane uspostavi početni pravilan položaj čuvanja, može da se kreće da bi čuvao svog protivnika, ali ne sme da ispruži ruke, ramena, kukove ili noge i time prouzrokuje dodir, da bi sprečio igrača koji vodi loptu da prođe kraj njega.

Kada prosuđuje situaciju blokiranje/probijanje koja uključuje igrača sa loptom, sudija primenjuje sledeće principe:

- Igrač odbrane mora da uspostavi početni pravilan položaj čuvanja okrenut licem ka igraču sa loptom i sa obe noge na podu.
- Igrač odbrane može da ostane nepokretan, skoči vertikalno i da se kreće bočno ili unazad, da bi zadržao početni pravilan položaj čuvanja.
- Kada se kreće da bi zadržao početni pravilan položaj čuvanja, jedno ili oba stopala mogu za trenutak da budu iznad poda, sve dok je to kretanje bočno ili unazad, a **ne ka** igraču sa loptom.
- Dodir mora da se dogodi na torzu i tada se smatra da je igrač odbrane bio prvi na mestu dodira.
- Pošto je uspostavio pravilan položaj čuvanja, igrač odbrane može da se zaokrene **unutar** svog cilindra, da bi izbegao povredu.

Ako se dogodi bilo koja gore navedena situacija, smatra se da je grešku prouzrokovao igrač sa loptom.

33.5 Čuvanje igrača koji ne kontroliše loptu

Igrač koji ne kontroliše loptu ima pravo da se slobodno kreće po terenu za igru i zauzme bilo koji položaj koji nije već zauzeo drugi igrač.

Kada se čuva igrač koji ne kontroliše loptu, **elementi vremena i rastojanja se primenjuju**. Igrač odbrane ne može da zauzme položaj toliko blizu i/ili tako brzo u putanji protivnika koji se kreće, da ovaj nema dovoljno vremena ili rastojanja da se zaustavi ili promeni pravac.

Rastojanje je direktno srazmerno brzini protivnika, nikada manje od jednog (1) i nikada veće od dva (2) normalna koraka.

Ako igrač odbrane ne poštuje elemente vremena i rastojanja prilikom zauzimanja početnog pravilnog položaja čuvanja i dođe do dodira sa protivnikom, on je odgovoran za taj dodir.

Kada uspostavi početni pravilan položaj čuvanja, igrač odbrane može da se kreće da bi čuvao protivnika. On ne sme da ga sprečava da prođe, ispružajući ruke, ramena, kukove ili noge u njegovu putanju. On može da se zaokrene unutar svog cilindra, da bi izbegao povredu.

33.6 Igrač koji je u vazduhu

Igrač koji je skočio u vis sa nekog mesta na terenu za igru, ima pravo da ponovo doskoči na isto mesto.

On ima pravo da doskoči i na drugo mesto na terenu za igru, pod uslovom da se u momentu odraza na mestu doskoka i na direktnoj putanji između mesta odraza i mesta doskoka, već ne nalazi nijedan protivnik(ci).

Ako je igrač skočio i doskočio, ali njegova inercija prouzrokuje dodir sa protivnikom koji je zauzeo pravilan položaj čuvanja pored mesta doskoka, onda je za taj dodir odgovoran igrač koji skače.

Protivnik ne sme da ulazi u putanju igrača nakon što je ovaj skočio u vis.

Kretanje ispod igrača koji je u vazduhu, pri čemu se prouzrokuje dodir, obično je nesportska greška, a u određenim okolnostima može da bude i diskvalifikujuća greška.

33.7 Ekran: pravilan i nepravilan

Ekran je pokušaj da se uspori ili spreči protivnik bez lopte, da dođe do željenog položaja na terenu za igru.

Ekran je **pravilan** kada je igrač koji postavlja ekran protivniku:

- **Bio nepokretan** (unutar svog cilindra), kada dođe do dodira.
- Imao obe noge na podu, kada dođe do dodira.

Ekran je **nepravilan** kada se igrač koji postavlja ekran protivniku:

- **Kreće**, kada dođe do dodira.
- Ne postavlja na dovoljnom rastojanju, pri postavljanju ekrana izvan vidnog polja **nepokretnog** protivnika, kada dođe do dodira.
- Ne obazuje na elemente vremena i rastojanja kod protivnika u pokretu, kada dođe do dodira.

Ako igrač postavlja ekran **unutar** vidnog polja nepokretnog protivnika (spreda ili bočno), može da ga postavi onoliko blizu protivnika koliko želi, pod uslovom da nema dodira.

Ako se ekran postavlja **izvan** vidnog polja nepokretnog protivnika, igrač koji ga postavlja mora da dozvoli protivniku da napravi jedan (1) normalan korak ka ekranu, a da ne dođe do dodira.

Ako je protivnik **u pokretu**, primenjuju se elementi vremena i rastojanja. Igrač koji postavlja ekran mora da ostavi dovoljno prostora, tako da igrač kome se ekran postavlja ima mogućnost da ga izbegne zaustavljanjem ili promenom pravca.

Zahtevano rastojanje nije nikada manje od jednog (1) i nikada veće od dva (2) normalna koraka.

Igrač kome je ekran postavljen pravilno, odgovoran je za svaki dodir sa igračem koji je postavio ekran.

33.8 **Probijanje**

Probijanje je nepravilan lični dodir, sa ili bez lopte, guranjem ili kretanjem u torzo protivnika.

33.9 **Blokiranje**

Blokiranje je nepravilan lični dodir koji sprečava napredovanje protivnika sa ili bez lopte.

Igrač koji pokušava da postavi ekran, čini grešku blokiranja, ako dođe do dodira dok se on kreće, a njegov protivnik je nepomičan ili se povlači od njega.

Ako igrač zanemaruje loptu, okreće se licem ka protivniku i menja položaj onako kako se protivnik pomera, on je prvenstveno odgovoran za svaki dodir koji se dogodi, osim ako su uključeni drugi činioци.

Izraz „osim ako su uključeni drugi činioци” odnosi se na namerno guranje, probijanje ili držanje od strane igrača kome se postavlja ekran.

Pravilno je kada igrač ispruži ruku(e) ili lakat(ove) izvan svog cilindra prilikom zauzimanja položaja na podu, ali mora da ih vrati unutar cilindra, kada protivnik pokuša da prođe. Ako se ruka(e) ili lakat(ovi) nalazi izvan cilindra i dođe do dodira, to je blokiranje ili držanje.

33.10 **Polje polukruga u kome nema probijanja**

Polje polukruga u kome nema probijanja je nacrtano na terenu kako bi se odredila određena zona ispod koša za interpretaciju situacija blokiranja/probijanja.

U svakoj situaciji prodora u polju polukruga u kome nema probijanja kontakt koji prouzrokuje igrač napada na igraču odbrane unutar polukruga u kome nema probijanja, neće biti dosuđen kao greška u napadu, sem ako igrač napada nije nedovoljno koristio šake, ruke, noge ili telo, kada:

- igrač napada je u posedu lopte dok je u vazduhu, i
- pokušava da šutne ili doda loptu, i
- igrač odbrane ima **obe noge unutar** polja polukruga u kome nema probijanja.

33.11 Dodirivanje protivnika šakom(ama) i/ili rukom(ama)

Dodirivanje protivnika šakom(ama), samo po sebi, nije obavezno greška.

Sudije odlučuju da li igrač koji prouzrokuje dodir stiče prednost. Ako igrač prouzrokuje dodir kojim na bilo koji način ograničava slobodu kretanja protivnika, takav dodir je greška.

Nepravilna upotreba šake(a) ili ispružene ruke(u) se događa kada se igrač odbrane nalazi u položaju čuvanja i svoju šaku(e) ili ruku(e) postavi i drži u kontaktu sa protivnikom **sa ili bez** lopte, da bi sprečio njegovo napredovanje.

Uzastopno dodirivanje ili "bockanje" protivnika sa ili bez lopte je greška, jer može da dovede do grube igre.

Igrač napada sa loptom čini grešku ako:

- Zakači ili obavije ruku ili lakat oko igrača odbrane da bi stekao prednost.
- Odgurne igrača odbrane da bi ga sprečio da igra ili pokuša da igra na loptu, ili da bi stvorio više prostora za sebe.
- Koristi ispruženu podlakticu ili šaku, dok vodi loptu, da spreči protivnika da stekne kontrolu lopte.

Igrač napada bez lopte čini grešku ako odgurne igrača odbrane:

- Da bi se oslobodio da primi loptu.
- Da bi ga sprečio da igra ili pokuša da igra na loptu.
- Da bi stvorio više prostora za sebe.

33.12 Igra centra

Princip vertikalnosti (princip cilindra) primenjuje se i na igru centra.

Igrač napada na mestu centra i igrač odbrane koji ga čuva moraju jedan drugom da poštuju pravo na vertikalni položaj (cilindar).

Igrač napada ili odbrane na mestu centra čini grešku ako ramenom ili kukom gura protivnika iz položaja, ili ometa njegovu slobodu kretanja koristeći ispružene ruke, ramena, kukove, noge ili druge delove tela.

33.13 Nepravilno čuvanje sa leđa

Nepravilno čuvanje sa leđa je lični dodir sa protivnikom, koji igrač odbrane čini od pozadi. Činjenica da igrač odbrane pokušava da igra na loptu ne opravdava njegov dodir sa leđa sa protivnikom.

33.14 Držanje

Držanje je nepravilan lični dodir sa protivnikom koji ometa njegovu slobodu kretanja. Ovaj dodir (držanje) može da se načini bilo kojim delom tela.

33.15 Guranje

Guranje je nepravilan lični dodir bilo kojim delom tela, pri kome igrač silom pomera ili pokušava da pomeri protivnika koji ima ili nema kontrolu lopte.

Čl. 34 Lična greška

34.1 Definicija

- 34.1.1 Lična greška je greška igrača koja uključuje dodir sa protivnikom, bilo da je lopta živa ili mrtva.

Igrač ne drži, blokira, gura, probija, sapliče ili sprečava napredovanje protivnika, ispužanjem šake, ruke, lakta, ramena, kuka, noge, kolena ili stopala, ili savijanjem tela u "nenormalan" položaj (van svog cilindra), niti se upušta u grubu ili nasilnu igru.

34.2 Kazna

Lična greška se dosuđuje počinocu.

- 34.2.1 Ako je lična greška načinjena na igraču koji nije u akciji šutiranja:

- Igra se nastavlja ubacivanjem od strane ekipe koja nije načinila grešku, sa mesta najbližeg povredi pravila.
- Ako se ekipa počinoca nalazi u situaciji kazne za greške ekipe, primenjuje se Čl. 41 (Greške ekipe: kazna).

- 34.2.2 Kada je lična greška načinjena na igraču koji je u akciji šutiranja, dodeljuje mu se sledeći broj slobodnih bacanja:

- Ako je šut iz igre uspešan, pogodak se računa i jedno (1) dodatno slobodno bacanje.
- Ako je šut iz polja dva poena neuspešan, dva (2) slobodna bacanja.
- Ako je šut iz polja tri poena neuspešan, tri (3) slobodna bacanja.
- Ako je načinjena greška na igraču neposredno pre ili kada se oglasi signal sata za igru za završetak perioda, ili neposredno pre ili kada se oglasi signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde, dok je lopta još u šaci(kama) igrača i pogodak iz igre je uspešan, pogodak se ne računa i dodeljuju se dva (2) ili tri (3) slobodna bacanja.

Čl. 35 Obostrana greška

35.1 Definicija

- 35.1.1 Obostrana greška je situacija u kojoj dva (2) protivnika načine lične greške jedan na drugom približno istovremeno.

35.2 Kazna

Lična greška se dosuđuje obojici počinilaca. Slobodna bacanja se ne dodeljuju i igra se nastavlja kako sledi:

Ako je približno istovremeno sa obostranom greškom

- Postignut važeći pogodak iz igre ili jedinog ili poslednjeg slobodnog bacanja, lopta se dodeljuje ekipi koja nije postigla pogodak za ubacivanje sa bilo kog mesta na čeonj liniji.
- Ekipa imala kontrolu lopte ili pravo na nju, lopta se dodeljuje toj ekipi za ubacivanje sa mesta najbližeg povredi pravila.
- Nijedna ekipa nije imala kontrolu lopte niti pravo na nju, nastaje situacija podbacivanja.

Čl. 36 Nesportska greška

36.1 Definicija

- 36.1.1 Nesportska greška je greška igrača koja uključuje dodir i koja, po oceni sudije, ne predstavlja ispravan pokušaj da se direktno igra na loptu u duhu i cilju pravila.
- 36.1.2 Sudija mora da dosledno tumači nesportske greške u toku utakmice i da presuđuje samo akciju.
- 36.1.3 Da bi procenili da li je greška nesportska, sudije treba da primene sledeće principe:
- Ako igrač ne čini pokušaj da igra na loptu i dođe do dodira, to je nesportska greška.
 - Ako u pokušaju igre na loptu igrač prouzrokuje neumereni dodir (grubu grešku), to je nesportska greška.
 - Ako igrač odbrane prouzrokuje kontakt sa protivnikom od pozadi ili bočno u nameri da zaustavi kontra napad i nema protivnika između igrača napada i protivničkog koša, to je nesportska greška.
 - Ako igrač načini grešku u ispravnom pokušaju da igra na loptu (normalna igra), to nije nesportska greška.

36.2 Kazna

- 36.2.1 Nesportska greška se dosuđuje počiniocu.
- 36.2.2 Slobodno(a) bacanje(a) se dodeljuje igraču na kome je načinjena greška, posle čega sledi:
- Ubacivanje na produžetku srednje linije nasuprot zapisničkom stolu.
 - Podbacivanje u središnjem kraju da započne prvi period.
- Broj slobodnih bacanja se određuje na sledeći način:
- Ako je greška načinjena na igraču koji nije u akciji šutiranja: dva (2) slobodna bacanja.
 - Ako je greška načinjena na igraču koji je u akciji šutiranja: pogodak se računa ako je postignut i jedno (1) dodatno slobodno bacanje.
 - Ako je greška načinjena na igraču koji je u akciji šutiranja ali ne postiže pogodak: dva (2) ili tri (3) slobodna bacanja.

Igrač će biti diskvalifikovan kada sum u dosuđene dve (2) nesportske greške.

Ako je igrač diskvalifikovan po članu 36.2.3, nesportska greška će biti jedina greška koja se kažnjava i neće se sprovoditi nikakva dodatna kazna zbog diskvalifikacije.

Čl. 37 Diskvalifikujuća greška

37.1 Definicija

- 37.1.1 Diskvalifikujuća greška je svaka izuzetno nesportska akcija igrača, zamenika, igrača koji je napravio pet grešaka, trenera, pomoćnog trenera ili pratioca ekipe.
- 37.1.2 Trenera koji je diskvalifikovan zamenjuje pomoćni trener upisan u zapisnik. Ako pomoćni trener nije upisan u zapisnik, zamenjuje ga kapiten (CAP).

37.2 Kazna

- 37.2.1 Diskvalifikujuća greška se dosuđuje počinocu.
- 37.2.2 Kad god je počinoc diskvalifikovan prema odgovarajućem članu ovih pravila, trebalo bi da ode u svlačionicu svoje ekipe i tamo ostaje do kraja utakmice ili, ako tako izabere, da napusti halu.
- 37.2.3 Slobodno(a) bacanje(a) se dodeljuje:
- Bilo kom protivniku, koga odredi njegov trener u slučaju greške koja ne uključuje dodir.
 - Igraču na kome je načinjena greška, u slučaju greške koja uključuje dodir.
- Posle čega sledi:
- Ubacivanje na produžetku srednje linije nasuprot zapisničkom stolu.
 - Podbacivanje u središnjem krugu da započne prvi period.
- 37.2.4 Broj slobodnih bacanja se određuje na sledeći način:
- Ako je greška načinjena na igraču koji nije u akciji šutiranja: dva (2) slobodna bacanja.
 - Ako je greška načinjena na igraču koji je u akciji šutiranja: pogodak se računa ako je postignut i jedno (1) dodatno slobodno bacanje.
 - Ako je greška načinjena na igraču koji je u akciji šutiranja, ali pogodak nije postignut: dva (2) ili tri (3) slobodna bacanja.

Čl. 38 Tehnička greška**38.1 Pravila ponašanja**

- 38.1.1 Ispravno vođenje utakmice traži punu i lojalnu saradnju članova obe ekipe (igrača, zamenika, trenera, pomoćnih trenera, igrača koji je napravio pet grešaka i pratilaca ekipe) sa sudijama, pomoćnim sudijama i delegatom ukoliko je prisutan.
- 38.1.2 Svaka ekipa čini sve što može da bi postigla pobjedu, ali mora to da radi u duhu sportskog ponašanja i fer igre.
- 38.1.3 Svaka namerna ili ponovljena nesaradnja ili nesaglasnost sa duhom i ciljem ovog pravila, smatra se tehničkom greškom.
- 38.1.4 Sudija može da spreči tehničke greške opominjanjem ili čak da pređe preko lakših povreda pravila koje su očito nenamerne i ne utiču direktno na igru, osim ako se ista povreda pravila ponovi nakon opomene.
- 38.1.5 Ako je povreda pravila prepoznata nakon što je lopta postala živa, igra se zaustavlja i dosuđuje se tehnička greška. Kazna se sprovodi kao da se tehnička greška dogodila u trenutku dosuđivanja. Sve što se dogodilo u toku intervala između povrede i zaustavljanja igre, važiće.

38.2 Nasilje

- 38.2.1 U toku utakmice mogu da se dogode akti nasilja, suprotno duhu sportskog ponašanja i fer igre, koji treba odmah da budu zaustavljeni od strane sudija ili, ako je potrebno, od pripadnika snaga javnog reda.
- 38.2.2 Kad god se dogode akti nasilja između igrača, zamenika, igrača koji je napravio pet grešaka, trenera, pomoćnih trenera ili pratilaca ekipe, na terenu za igru ili u njegovoj blizini, sudije preduzimaju neophodne korake da ih zaustave.
- 38.2.3 Diskvalifikuje se svaka od gore navedenih osoba koja je kriva za grube akte agresije prema protivnicima ili sudijama. Sudije moraju da prijave incident organizacionom telu takmičenja.
- 38.2.4 Pripadnici snaga javnog reda mogu da uđu u teren za igru samo ako su to tražile sudije. Međutim, ako gledaoci uđu u teren za igru sa jasnom namerom da počine akte nasilja, pripadnici snaga javnog reda moraju odmah da intervenišu i zaštite ekipe i sudije.
- 38.2.5 Svi ostali prostori, uključujući ulaze, izlaze, hodnike, svlačionice, itd., spadaju u nadležnost organizacionog tela takmičenja i pripadnika snaga javnog reda.
- 38.2.6 Fizičke akcije igrača, zamenika, igrača koji su načinili pet (5) grešaka, trenera, pomoćnika trenera i pratilaca ekipe koje mogu dovesti do oštećenja opreme za igru, ne smeju biti dozvoljene od strane sudija.

Kada je ovakvo ponašanje uočeno od strane sudija, trener ekipe počinioća će biti upozoren.

Ako se ovakve akcija(e) ponovi(e), tehnička greška će biti odmah dosuđena samom počinioću.

38.3 Definicija

- 38.3.1 Tehnička greška je greška igrača koja ne uključuje dodir, već ponašanje i koja obuhvata, ali nije ograničena na:
- Neuvažavanje opomena sudija.
 - Neučtivo dodirivanje sudija, delegata, pomoćnih sudija ili osoblja na klupi ekipe.
 - Neučtivo komuniciranje sa sudijama, delegatom, pomoćnim sudijama ili protivnicima.
 - Upotreba jezičkih izraza ili gestova koji verovatno vređaju ili provociraju gledaoce.
 - Izazivanje protivnika ili zaklanjanje njegovog vida mahanjem šakama blizu njegovih očiju.
 - Prekomerno zamahivanje laktovima.
 - Usporavanje igre namernim dodirivanjem lopte nakon što ona prođe kroz koš ili sprečavanjem da se brzo izvede ubacivanje.
 - Padanje na pod da bi se simulirala greška.
 - Vešanje o obruč na takav način da on nosi težinu igrača, osim ako igrač trenutno uhvati obruč posle zakucavanja ili, po oceni sudije, pokušava da spreči svoju ili povredu drugog igrača.
 - Sprečavanje pogotka ili ometanje od strane igrača odbrane u toku poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. Ekipe u napadu dodeljuje se jedan (1) poen, posle čega se igraču odbrane dosuđuje tehnička greška.

- 38.3.2 Tehnička greška trenera, pomoćnog trenera, zamenika, igrača koji je napravio pet grešaka ili pratioca ekipe je greška zbog neučtivog komuniciranja ili dodirivanja sudija, delegata, pomoćnih sudija ili protivnika ili povreda pravila proceduralne ili administrativne prirode.
- 38.3.3 Trener će biti diskvalifikovan:
- Kada su mu dosuđene dve (2) tehničke greške ('C') kao rezultat lično njegovog nesportskog ponašanja.
 - Kada su mu dosuđene ukupno tri (3) tehničke greške, bilo da su sve ('B') ili jedna od njih ('C'), kao rezultat nesportskog ponašanja sa klupe ekipe (pomoćni trener, zamenik, igrač koji je napravio pet grešaka ili pratilac ekipe).
- 38.3.4 Ako je trener diskvalifikovan po Čl. 38.3.3, ta tehnička greška će biti jedina koja treba da se kazni i nikakva dodatna kazna se ne sprovodi zbog diskvalifikacije.
- 38.4 Kazna**
- 38.4.1 Ako tehničku grešku načini:
- Igrač, tehnička greška se dosuđuje njemu kao greška igrača i računa se kao jedna od grešaka ekipe.
 - Trener ('C'), pomoćni trener ('B'), zamenik ('B'), igrač koji je napravio pet grešaka ('B') ili pratilac ekipe ('B'), tehnička greška se dosuđuje treneru i ne računa se kao jedna od grešaka ekipe.
- 38.4.2 Protivnicima se dodeljuju dva (2) slobodna bacanja, posle čega sledi:
- Ubacivanje na produžetku srednje linije nasuprot zapisničkom stolu.
 - Podbacivanje u središnjem krugu da započne prvi period.

Čl. 39 Tuča

39.1 Definicija

Tuča je uzajamno fizičko dejstvo između dva ili više protivnika (igrača, zamenika, igrača koji je napravio pet grešaka, trenera, pomoćnih trenera i pratilaca ekipe).

Ovaj član se primenjuje samo na trenere, pomoćne trenere, zamenike, igrače koji su napravili pet grešaka i pratioca ekipe koji napuste granice prostora oko klupe ekipe u toku tuče ili bilo koje situacije koja može da dovede do tuče.

39.2 Pravilo

- 39.2.1 Zamenici, igrači koji su napravili pet grešaka ili pratioci ekipe koji napuste prostor oko klupe ekipe u toku tuče ili bilo koje situacije koja može da dovede do tuče, diskvalifikuju se.
- 39.2.2 Samo je treneru i/ili pomoćnom treneru dozvoljeno da napusti prostor oko klupe ekipe u toku tuče ili bilo koje situacije koja može da dovede do tuče, da bi pomogao sudijama da održe ili uspostave red. U ovoj situaciji on se ne diskvalifikuje.
- 39.2.3 Ako trener i/ili pomoćni trener napusti prostor oko klupe ekipe i ne pomogne ili ne pokuša da pomogne sudijama da održe ili uspostave red, diskvalifikuje se.

39.3 Kazna

- 39.3.1 Bez obzira na broj trenera, pomoćnih trenera, zamenika, igrača koji su napravili pet grešaka ili pratilaca ekipe koji su diskvalifikovani zbog napuštanja prostora oko klupe ekipe, samo jedna tehnička greška ("B") se dosuđuje treneru.
- 39.3.2 Ako su članovi obe ekipe diskvalifikovani po ovom članu i nema drugih kazni za greške preostalih za sprovođenje, igra se nastavlja kako sledi.
- Ako je približno istovremeno sa zaustavljanjem igre zbog tuče:
- Postignut važeći pogodak iz igre, lopta se dodeljuje ekipi koja nije postigla pogodak za ubacivanje sa bilo kog mesta na čeonoj liniji.
 - Ekipe imala kontrolu lopte ili pravo na nju, lopta se dodeljuje toj ekipi za ubacivanje na produžetku srednje linije nasuprot zapisničkom stolu.
 - Nijedna ekipa nije imala kontrolu lopte niti pravo na nju, nastaje situacija podbacivanja.
- 39.3.3 Sve diskvalifikujuće greške se upisuju kao što je opisano u B.8.3 i ne računaju se greške ekipe.
- 39.3.4 Sa svim mogućim kaznama za greške protiv igrača na terenu umešanih u tuču, ili bilo koju situaciju koja može dovesti do tuče, postupaće se prema Čl. 42 (Posebni slučajevi).

PRAVILO SEDAM- OPŠTE ODREDBE

Čl. 40 Pet grešaka igrača

- 40.1 Igrača koji je načinio pet (5) grešaka, ličnih i/ili tehničkih, o tome obaveštava sudija i on mora odmah da napusti igru i bude zamenjen u roku od (30) sekundi.
- 40.2 Greška igrača koji je prethodno načinio petu grešku smatra se kao greška isključenog igrača i računa se i upisuje u zapisnik treneru ('B').

Čl. 41 Greške ekipe: kazna

41.1 Definicija

- 41.1.1 Ekipa je u situaciji kazne za greške ekipe kada je načinila četiri (4) greške ekipe u periodu.
- 41.1.2 Sve greške ekipe koje se načine u bilo kom intervalu igre, smatraće se da su načinjene u narednom periodu ili produžetku.
- 41.1.3 Sve greške ekipe koje se načine u bilo kom produžetku, smatraju se kao da su načinjene u četvrtom periodu.

41.2 Pravilo

- 41.2.1 Kada se ekipa nalazi u situaciji kazne za greške ekipe, sve sledeće lične greške igrača koje se načine na igraču koji nije u akciji šutiranja, kažnjavaju se sa dva (2) slobodna bacanja, umesto ubacivanjem.
- 41.2.2 Ako je ličnu grešku načinio igrač ekipe koja ima kontrolu žive lopte ili ekipe koja ima pravo na loptu, ta greška se kažnjava ubacivanjem za protivnike.

Čl. 42 Posebni slučajevi

42.1 Definicija

U toku istog perioda u kome je sat zaustavljen, koji sledi posle greške ili prekršaja, mogu da nastanu posebni slučajevi kada se načini dodatna greška(e).

42.2 Postupak

- 42.2.1 Dosude se sve greške i identifikuju sve kazne.
- 42.2.2 Odredi se redosled kojim su se povrede pravila dogodile.
- 42.2.3 Ponište se sve jednake kazne protiv ekipa i sve kazne za obostranu grešku redosledom kojim su bile dosuđene. Kada se kazne ponište, smatra se kao da se nisu ni dogodile.
- 42.2.4 Pravo na posed lopte kao deo poslednje kazne, poništiće sva prethodna prava na posed lopte.

- 42.2.5 Kada lopta postane živa prilikom prvog ili jedinog slobodnog bacanja ili ubacivanja, ta kazna više ne može da se koristi za poništavanje bilo koje preostale kazne.
- 42.2.6 Sprovedu se sve preostale kazne redosledom kojim su dosuđene.
- 42.2.7 Ako nakon poništavanja jednakih kazni protiv ekipa, nema drugih kazni koje ostaju za sprovođenje, igra se nastavlja na sledeći način:
- Ako je približno istovremeno postignut važeći pogodak iz igre, lopta se dodeljuje ekipi koja nije postigla pogodak za ubacivanje sa čeonje linije.
 - Ako je ekipa imala kontrolu lopte ili pravo na nju, lopta se dodeljuje toj ekipi za ubacivanje sa mesta najbližeg prvoj povredi pravila.
 - Ako nijedna ekipa nije imala kontrolu lopte niti pravo na nju, nastaje situacija podbacivanja.

Čl. 43 Slobodna bacanja

43.1 Definicija

- 43.1.1 Slobodno bacanje je prilika data igraču da bez ometanja postigne jedan (1) poen, sa mesta iza linije slobodnog bacanja i unutar polukruga.
- 43.1.2 Celina slobodnih bacanja se definiše kao sva slobodna bacanja i/ili sledeći posed lopte koji su rezultat jedne kazne za grešku.

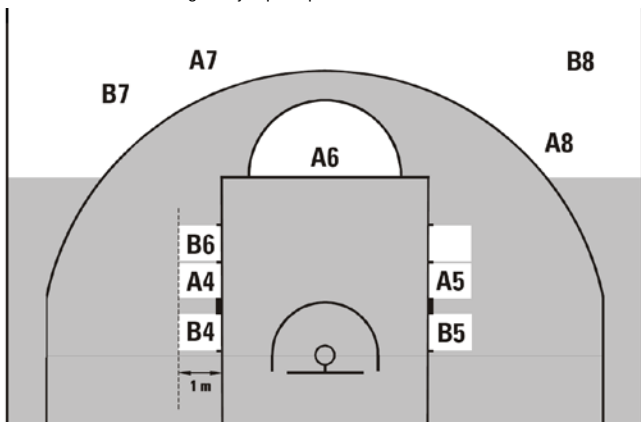
43.2 Pravilo

- 43.2.1 Kada se dosudi lična greška, slobodna bacanja će biti dodeljena kako sledi:
- Igrač na kome je greška načinjena izvodi slobodno(a) bacanje(a).
 - Ako postoji zahtev za njegovu zamenu, on mora da izvede slobodno(a) bacanje(a) pre nego što napusti igru.
 - Ako on mora da napusti igru zbog povrede, pošto je načinio svoju petu grešku ili bio diskvalifikovan, njegov zamenik izvodi slobodno(a) bacanje(a). Ako nema zamenika na raspolaganju, slobodno(a) bacanje(a) može da izvede bilo koji saigrač koga trener odredi.
- 43.2.2 Kada se dosudi tehnička greška, slobodna bacanja će izvoditi bilo koji igrač protivničke ekipe kojeg odredi njegov trener.
- 43.2.3 Izvođač slobodnog bacanja:
- Zauzima mesto iza linije slobodnog bacanja i unutar polukruga.
 - Upotrebljava bilo koji metod da šutira slobodno bacanje tako da lopta uđe u koš odozgo ili dodirne obruč.
 - Izbacuje loptu u roku od pet (5) sekundi od kada mu je sudija stavi na raspolaganje.
 - Ne dodiruje liniju slobodnog bacanja niti ulazi u polje ograničenja, sve dok lopta ne uđe u koš ili dodirne obruč.
 - Ne fintira slobodno bacanje.

- 43.2.4 Igrači imaju pravo da naizmenično zauzmu mesta u podeocima za skakače u toku slobodnog bacanja, za koje se smatra da su duboki jedan (1) metar (Dijagram 6).

U toku slobodnog bacanja ovi igrači:

- Ne zauzimaju podeoke za skakače za koje nemaju pravo.
- Ne ulaze u polje ograničenja, neutralnu zonu između podeoka, niti napuštaju podeok za skakače, sve dok lopta ne napusti šaku(e) izvođača slobodnog bacanja.
- Ne dekoncentrišu ga svojim postupcima.

Dijagram 6

Položaji igrača u toku slobodnih bacanja

- 43.2.5 Igrači koji se ne nalaze u podeocima za skakače u toku slobodnog bacanja, ostaju iza produžetka linije slobodnog bacanja i linije tri poena, sve dok se slobodno bacanje ne završi.
- 43.2.6 U toku slobodnog(ih) bacanja posle koga sledi naredna celina(e) slobodnih bacanja ili ubacivanje, svi igrači se nalaze iza produžetka linije slobodnog bacanja i linije tri poena.

Povreda Čl. 43.2.3, 43.2.4, 43.2.5 i 43.2.6 je prekršaj.

43.3 Kazna

- 43.3.1 Ako je slobodno bacanje uspešno i prekršaj načinio izvođač slobodnog bacanja, poen se, ukoliko je postignut, neće važiti.

Lopta se dodeljuje protivnicima za ubacivanje na produžetku linije slobodnog bacanja, osim ako postoji naredno slobodno(a) bacanje(a) koje treba da se sprovede.

- 43.3.2 Ako je **slobodno bacanje uspešno**, a prekršaj je načinio bilo koji igrač, osim izvođača slobodnog bacanja:

- Računa se poen, ako je postignut.
- Zanemaruje se prekršaj(i).

U slučaju poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, lopta treba da se dodeli protivnicima za ubacivanje sa čeonje linije.

43.3.3 Ako **slobodno bacanje nije uspešno**, a prekršaj je načinjen od:

- **Saigrača** izvođača slobodnog bacanja prilikom poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, lopta se dodeljuje protivnicima za ubacivanje na produžetku linije slobodnog bacanja, osim ako ta ekipa ima pravo na naredni posed.
- **Potivnika** izvođača slobodnog bacanja, dodeljuje se novo slobodno bacanje izvođaču slobodnog bacanja.
- **Obe ekipe**, prilikom poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, igra se nastavlja situacijom podbacivanja.

Čl. 44 Pogreške koje mogu da se isprave

44.1 Definicija

Sudije mogu da isprave pogrešku ako je pravilo nenamerno povređeno, samo u sledećim situacijama:

- Dodeljivanje nezaslužnog slobodnog(ih) bacanja.
- Dozvoljavanje pogrešnom igraču da izvede slobodno(a) bacanje(a).
- Propuštanje da se dodeli zaslužen slobodno(a) bacanje(a).
- Pogrešno dodeljivanje ili poništavanje pogotka(daka) od strane sudija.

44.2 Opšti postupak

44.2.1 Da bi gore navedene pogreške mogle da se isprave, mora da ih otkriju sudije, delegat, ako je prisutan na utakmici, ili pomoćne sudije pre nego sto lopta postane živa posle prve mrtve lopte nakon što je sat za igru pokrenut posle pogreške.

Odnosno:

Pogreška načinjena	-Sve pogreške u toku mrtve lopte.
Živa lopta	-Pogreška može da se ispravi.
Sat za igru se pokreće ili nastavlja da radi	-Pogreška može da se ispravi.
Mrtva lopta	-Pogreška može da se ispravi.
Živa lopta	-Pogreška više ne može da se ispravi.

44.2.2 Sudija može da zaustavi igru odmah po otkrivanju pogreške koja može da se ispravi, ako nijednu ekipu ne dovodi u podređeni položaj.

44.2.3 Sve načinjene greške, postignuti poeni, utrošeno vreme i dodatne aktivnosti, koji su se možda dogodile nakon što se pogreška dogodila a pre njenog uočavanja, ostaće da važe.

44.2.4 Nakon ispravljanja pogreške, utakmica će biti nastavljena od momenta u kom je zaustavljena da bi se ispravila pogreška, ukoliko nije drugačije naznačeno u ovim pravilima. Lopta se dodeljuje ekipi koja je imala pravo na ubacivanje u trenutku kada je pogreška otkrivena.

44.2.5 Kada je otkrivena pogreška koja još uvek može da se ispravi, i:

- Ako se igrač koji je uključen u ispravljanje pogreške nalazi na klupi ekipe, nakon što je pravilno zamenjen (a ne zato što je načinio pet ličnih grešaka ili je diskvalifikovan), mora ponovo da uđe na teren, sem ako je povređen, da bi učestvovao u ispravljanju pogreške (on tada postaje igrač).
Po završetku ispravljanja pogreške on može da ostane u igri, osim ako je ponovo zatražena pravilna zamena, u kom slučaju može da napusti teren.
- Ako je igrač zamenjen zbog povrede, jer načinio pet ličnih grešaka ili je diskvalifikovan, njegov zamenik mora da učestvuje u ispravljanju pogreške.

44.2.6 Pogreške koje mogu da se isprave ne mogu da se ispravljaju nakon što prvi sudija potpiše zapisnik.

44.2.7 Sve pogreške zapisničara pri vođenju zapisnika ili merioca vremena pri merenju vremena, koje se odnose na rezultat, broj grešaka, broj tajm-auta, potrošeno ili propušteno vreme, sudije mogu da isprave u bilo kom trenutku pre nego što prvi sudija potpiše zapisnik.

44.3 Posebni postupak

44.3.1 Dodeljivanje nezaslužnog slobodnog(ih) bacanja.

Slobodno(a) bacanje(a) izvedeno kao rezultat pogreške se poništava i igra se nastavlja na sledeći način:

- Ako sat za igru nije pokrenut, lopta se dodeljuje za ubacivanje ekipi čija su slobodna bacanja poništena sa produžetka linije slobodnih bacanja.
- Ako je sat za igru pokrenut nakon pogreške i:
 - Ekipa koja ima kontrolu lopte ili pravo na nju u trenutku kada je pogreška otkrivena je ista ona ekipa koja je imala kontrolu lopte u trenutku kada se pogreška dogodila, ili
 - Nijedna ekipa nema kontrolu lopte u trenutku kada je pogreška otkrivena,

lopta se dodeljuje ekipi koja je imala pravo na ubacivanje u trenutku kada se pogreška dogodila.

- Ako je sat za igru pokrenut nakon pogreške i u trenutku kada je pogreška otkrivena, ekipa koja ima kontrolu lopte ili ima pravo na nju je protivnik ekipe koja je imala posed lopte u trenutku kada se pogreška dogodila, nastaje situacija podbacivanja.
- Ako je sat za igru pokrenut nakon pogreške i u trenutku kada je pogreška otkrivena već je dodeljena kazna koja uključuje slobodno(a) bacanje(a), sprovodi se slobodno(a) bacanje(a) i lopta se dodeljuje za ubacivanje ekipi koja je imala kontrolu lopte u trenutku kada se pogreška dogodila.

44.3.2 Propuštanje da se dodeli zaslužen slobodno(a) bacanje(a).

- Ako nije bilo promena poseda lopte pošto se pogreška dogodila, igra se nakon ispravljanja pogreške nastavlja kao nakon normalnog slobodnog bacanja.
- Ako je ista ekipa postigla pogodak nakon što joj je pogrešno dodeljen posed lopte za ubacivanje, pogreška se zanemaruje.

44.3.3 Dozvoljavanje pogrešnom igraču da izvede slobodno(a) bacanje(a).

Slobodno(a) bacanje(a) koja su rezultat pogreške i posed lopte ako je deo kazne će se poništiti, lopta će se dodeliti protivničkoj ekipi za ubacivanje sa produžetka linije slobodnih bacanja, osim ako postoji naredna kazna koja treba da se sprovede.

PRAVILO OSAM - SUDIJE, POMOĆNE SUDIJE I DELEGAT: DUŽNOSTI I PRAVA

Čl. 45 Sudije, pomoćne sudije i delegati

- 45.1 **Sudije** su prvi sudija i jedan(1) ili dvojica(2) sudija. Njima pomažu pomoćne sudije i delegat, ukoliko je prisutan.
- 45.2 **Pomoćne sudije** su zapisničar, pomoćni zapisničar, merilac vremena i merilac sata dvadeset četiri(24) sekunde.
- 45.3 **Delegat** sedi između zapisničara i merioca vremena. Njegova prvenstvena dužnost u toku utakmice je da nadgleda rad pomoćnih sudija i da pomaže prvom sudiji i sudiji(ama) da se utakmica mirno odvija.
- 45.4 Sudije date utakmice ne treba da budu na bilo koji način u vezi sa bilo kojom ekipom na terenu za igru.
- 45.5 **Sudije, pomoćne sudije i delegat vode utakmicu saglasno ovim pravilima i nisu ovlašćeni da ih menjaju.**
- 45.6 Uniforma sudija se sastoji od sudijske majice, dugih crnih pantalona, crnih čarapa i crnih košarkaških patika.
- 45.7 Sudije i pomoćne sudije su jednoobrazno obučene.

Čl. 46 Prvi sudija: dužnosti i prava

Prvi sudija:

- 46.1 Pregleda i odobrava svu opremu koja treba da se koristi u toku utakmice.
- 46.2 Određuje zvaničan sat za igru, sat za dvadeset četiri(24) sekunde, štopericu i verifikuje pomoćne sudije.
- 46.3 Bira loptu za igru između najmanje dve (2) upotrebljavane lopte koje obezbeđuje domaća ekipa. Ukoliko nijedna od ove dve lopte ne odgovara kao lopta za igru, može da odabere loptu najboljeg kvaliteta koju ima na raspolaganju.
- 46.4 Ne dozvoljava nijednom igraču da nosi predmete koji mogu da prouzrokuju povredu ostalih igrača.
- 46.5 Sprovodi podbacivanje da započne prvi period i ubacivanje da započne sve ostale periode.
- 46.6 Ima pravo da prekine utakmicu kada to uslovi nalažu.
- 46.7 Ima pravo da odluči da ekipa gubi utakmicu bez borbe.
- 46.8 Pažljivo pregleda zapisnik na kraju vremena za igru ili u bilo kom trenutku kada to smatra potrebnim.
- 46.9 Odobrava i potpisuje zapisnik na kraju vremena za igru, **okončavajući** sprovođenje i **vezu** sudija sa utakmicom. **Prava** sudija **počinju** kada sudije izađu na teren za igru dvadeset (20) minuta pre predviđenog početka utakmice i **prestaju** kada sat za igru, koji su odobrile sudije, svojim signalom označi kraj vremena za igru.
- 46.10 Upisuje, na poledini zapisnika pre nego što ga potpiše:
- Svako gubljenje utakmice bez borbe ili diskvalifikujuću grešku,
 - Svako nesportsko ponašanje igrača, trenera, pomoćnih trenera ili pratilaca ekipe koje se dogodi više od dvadeset (20) minuta pre predviđenog početka utakmice ili između kraja vremena za igru i odobravanja i potpisivanja zapisnika.

U tom slučaju, prvi sudija (delegat, ako je prisutan) mora da pošalje detaljan izveštaj organizacionom telu takmičenja.

- 46.11 Donosi konačnu odluku kad god je potrebno ili kada se sudije ne slažu. Da bi doneo konačnu odluku, može da konsultuje sudiju(e), delegata, ukoliko je prisutan i/ili pomoćne sudije.
- 46.12 Ima ovlašćenje, da pre nego što potpiše zapisnik odobri i upotrebi tehničku opremu, ukoliko je dostupna, da bi odlučio da li je poslednji šut na završetku svakog perioda ili bilo kog produžetka bio upućen u toku vremena za igru i/ili da li će se šut iz igre računati kao dva (2) ili tri (3) poena.
- 46.13 **Ima pravo da donosi odluke o bilo kom pitanju koje nije posebno regulisano ovim pravilima.**

Čl. 47 Sudije: dužnosti i prava

- 47.1 Sudije imaju pravo da donose odluke o povredama pravila načinjenim unutar ili van granične linije, uključujući zapisnički sto, klupe ekipa i prostore neposredno iza linija.
- 47.2 Sudije zvižde pištaljkom kada dođe do povrede pravila, završetka perioda ili kada smatraju da je neophodno da zaustave igru. Sudije ne zvižde pištaljkom nakon uspešnog pogotka iz igre, uspešnog slobodnog bacanja ili kada lopta postaje živa.
- 47.3 Kada odlučuju o ličnom dodiru ili prekršaju, sudije u svakom konkretnom slučaju uzimaju u obzir i odmeravaju sledeće osnovne principe:
- Duh i cilj pravila i potrebu da se održi integritet utakmice.
 - Doslednost u primeni koncepta „prednost/podređeni položaj“. Sudije ne treba da teže da nepotrebno prekidaju tok igre, da bi kaznili slučajni lični dodir koji ne daje prednost odgovornom igraču niti dovodi njegovog protivnika u podređeni položaj.
 - Doslednost u primeni zdravog razuma na svakoj utakmici, imajući na umu sposobnosti igrača koji su u pitanju i njihove stavove i ponašanje u toku utakmice.
 - Doslednost u održavanju ravnoteže između kontrole i toka igre, imajući „osećaj“ za poteze koje učesnici pokušavaju da čine i donoseći odluke koje su korisne za utakmicu.
- 47.4 Ako jedna od ekipa uloži protest, prvi sudija (delegat, ako je prisutan) će u roku od jednog (1) sata nakon kraja vremena za igru, izvestiti o protestu organizaciono telo takmičenja.
- 47.5 Ako je sudija povređen ili iz nekog drugog razloga ne može da nastavi da obavlja svoju dužnost u roku od pet (5) minuta od nastalog događaja, utakmica se nastavlja. Drugi sudija(e) sudi sam do završetka utakmice, osim ako postoji mogućnost promene povređenog sudije kvalifikovanim sudijom zamenikom. Nakon konsultacije sa delegatom, ukoliko je prisutan, drugi sudija(e) odlučuje o mogućoj promeni.
- 47.6 Na svim međunarodnim utakmicama, ako treba usmeno da se pojaśni odluka, koristi se engleski jezik.

- 47.7 **Svaki sudija ima pravo da donosi odluke u granicama svojih dužnosti, ali nije ovlašćen da zanemari ili dovede u pitanje odluke koje je doneo drugi sudija(e).**
- 47.8 **Sudijske odluke su konačne i ne mogu se osporavati i zanemarivati.**

Čl. 48 Zapisničar i pomoćni zapisničar: dužnosti

- 48.1 **Zapisničaru** se obezbeđuje zapisnik i on vodi evidenciju:

- O ekipama, unoseći imena i brojeve igrača koji treba da počnu utakmicu i svih zamenika koji ulaze u igru. Kada dođe do povrede pravila koja se odnosi na pet (5) igrača koji treba da počnu utakmicu, zamene ili brojeve igrača, obaveštava bližeg sudiju što je pre moguće.
- Tekućeg zbira postignutih poena, unoseći pogotke iz igre i slobodnih bacanja.
- Grešaka dosuđenih svakom igraču. Zapisničar mora odmah da obavesti sudiju kada je bilo kom igraču dosuđena peta greška. Upisuje greške dosuđene svakom treneru i mora odmah da obavesti sudiju kada trener treba da bude diskvalifikovan. Takođe, mora odmah da obavesti sudiju kada igrač načini dve (2) nesportske greške i treba da bude diskvalifikovan.
- Tajm-auta. Kada ekipa zatraži tajm-aut, mora da obavesti sudije o narednoj prilici za tajm-aut i obaveštava trenera posredstvom sudije kada trener više nema preostali tajm-aut(e) u poluvremenu ili produžetku.
- Sledećeg naizmeničnog poseda, rukujući strelicom naizmeničnog poseda. Zapisničar podešava smer strelce naizmeničnog poseda odmah nakon završetka prvog poluvremena pošto ekipe razmenjuju koševе u drugom poluvremenu.

- 48.2 **Zapisničar** takođe:

- Označava broj grešaka koje je načinio svaki igrač, podižući oznaku sa brojem načinjenih grešaka tog igrača, na način vidljiv obojici trenera.
- Postavlja oznaku za greške ekipe na zapisnički sto na strani bližoj klupi ekipe koja je u situaciji kazne za greške ekipe, kada lopta postane živa posle četvrte greške ekipe u periodu.
- Vršі zamene.
- Oglašava se svojim signalom **jedino** kada je lopta mrtva i pre nego što lopta ponovo postane živa. Zvuk njegovog signala **ne** zaustavlja sat za igru ili igru, niti prouzrokuje da lopta postane mrtva.

- 48.3 **Pomoćni zapisničar** rukuje semaforom i pomaže zapisničaru. U slučaju neslaganja između semafora i zapisnika koje ne može da se razreši, zapisnik ima prednost i semafor se shodno tome ispravlja.

- 48.4 Ako se pogreška u vođenju zapisnika otkrije:

- U toku igre, zapisničar mora da sačeka do prve mrtve lopte pre nego što se oglasi svojim signalom.
- Nakon završetka vremena za igru, a pre nego što prvi sudija potpiše zapisnik, pogreška se ispravlja, čak i ako ispravka utiče na konačan ishod utakmice.
- Nakon što prvi sudija potpiše zapisnik, pogreška više ne može da se ispravi. Prvi sudija ili delegat, ukoliko je prisutan, mora da pošalje detaljan izveštaj organizacionom telu takmičenja.

Čl. 49 Merilac vremena: dužnosti

- 49.1 Meriocu vremena se obezbeđuje sat za igru i štoperica i on:
- Meri vreme igre, tajm-aute i intervale igre.
 - Obezbeđuje da se signal oglasi vrlo jako i automatski na kraju vremena za igru u periodu.
 - Koristi svako moguće sredstvo da odmah obavesti sudije, ako se njegov signal ne oglasi ili ne čuje.
 - Obaveštava ekipe i sudije najmanje tri (3) minuta pre nego što treba da počnu prvi i treći period.
- 49.2 Merilac vremena meri **vreme igre** na sledeći način:
- Pokreće sat za igru:
 - U toku podbacivanja, kada loptu pravilno odbije skakač.
 - Nakon neuspešnog poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja gde lopta ostaje živa, kada lopta dodirne ili bude dodirnut od igrača na terenu za igru.
 - U toku ubacivanja, kada lopta dodirne ili bude pravilno dodirnut od igrača na terenu za igru.
 - Zaustavlja sat za igru:
 - Kada istekne vreme za igru na kraju perioda, ukoliko se sat za igru sam ne zaustavi.
 - Kada sudija zviždi pištaljkom dok je lopta živa.
 - Kada je postignut pogodak iz igre protiv ekipe koja je tražila tajm-aut.
 - Kada je postignut pogodak iz igre u poslednja dva (2) minuta četvrtog perioda i poslednja dva (2) minuta bilo kog produžetka.
 - Kada se oglasi signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde dok ekipa ima kontrolu lopte.
- 49.3 Merilac vremena meri **tajm-aut** na sledeći način:
- Pokreće uređaj za merenje odmah kada sudija zviždi pištaljkom i pokaže znak za tajm-aut.
 - Oglašava svojim signalom kada protekne pedeset (50) sekundi tajmauta.
 - Oglašava svojim signalom kada se tajm-aut završi.
- 49.4 Merilac vremena meri **interval igre** na sledeći način:
- Pokreće uređaj za merenje, odmah kada se završi prethodni period.
 - Oglašava se svojim signalom kada do početka prvog i trećeg perioda ostane tri (3) minuta, kao i jedan minut i trideset sekundi (1:30).
 - Oglašava se svojim signalom kada do početka drugog i četvrtog perioda i svakog produžetka ostane trideset (30) sekundi.
 - Oglašava se svojim signalom i istovremeno zaustavlja štopericu, odmah kada se završi interval igre.

Čl. 50 Merilac dvadeset četiri sekunde: dužnosti

Meriocu sata za dvadeset četiri (24) sekunde se obezbeđuje sat za dvadeset četiri (24) sekunde, kojim on rukuje tako da se uređaj:

50.1 Pokreće ili ponovo pokreće:

- Kad god ekipa stekne kontrolu žive lopte na terenu za igru.
- Prilikom ubacivanja, lopta **dotakne** ili je ispravno dotaknuta od bilo kog igrača na terenu za igru.

Slučajno dodirivanje lopte od strane protivnika ne pokreće novi period dvadeset četiri (24) sekunde ukoliko ista ekipa zadržava posed lopte.

50.2 Kad god sudija zviždi u pištaljku kao rezultat:

- Greške ili prekršaja (ne zbog odlaska lopte van graničnih linija od strane ekipe koja nema posed lopte),
- Igra je prekinuta zbog akcije koja nije povezana sa ekipom koja ima posed lopte,
- Igra je prekinuta zbog akcije koja nije povezana niti sa jednom ekipom, osim ukoliko će protivnik biti stavljen u podređen položaj,

sat za dvadeset četiri (24) sekunde će biti:

1. **Zaustavljen i resetovan na dvadeset četiri (24) sekunde**, pri čemu na displeju nema prikaza kada:
 - Lopta pravilno uđe u koš.
 - Lopta dodirne obruč protivničkog koša (osim ako se lopta zaglavi između obruča i table).
 - Ekipi je dodeljeno ubacivanje lopte u zadnjem polju ili slobodno(a) bacanje(a).
 - Prekršaj pravila se dogodio od strane ekipe koja je u posedu lopte.
2. **Zaustavljen, ali se ne resetuje** na dvadeset četiri (24) sekunde kada je istoj ekipi koja je prethodno imala posed lopte, dodeljeno ubacivanje lopte van graničnih linija u prednjem polju i četrnaest (14) ili više sekundi su na displeju sata za dvadeset četiri (24) sekunde.
3. **Zaustavljen, i resetovan na četrnaest (14) sekundi** kada je istoj ekipi koja je prethodno imala posed lopte, dodeljeno ubacivanje lopte van graničnih linija u prednjem polju, i trinaest (13) ili manje sekundi su na displeju sata za dvadeset četiri (24) sekunde.

50.3 **Zaustavlja, ali ne resetuje**, kada se istoj ekipi koja je prethodno imala kontrolu lopte, dodeli ubacivanje kao rezultat:

- Odlaska lopte van graničnih linija.
- Povrede igrača iste ekipe.
- Situacije podbacivanja.
- Obostrane greške.
- Poništavanja jednakih kazni protiv ekipa.

50.4 **Isključuje se**, nakon što je lopta postao mrtva i sat za igru je zaustavljen, kada je manje od dvadeset četiri (24) ili četrnaest (14) sekundi ostalo na satu za igru u bilo kom period.

Signal sata za dvadeset četiri (24) sekunde ne zaustavlja sat za igru ili igru, niti prouzrokuje da lopta postane mrtva, osim ako ekipa ima kontrolu lopte.

A - SUDIJSKI ZNAKOVI

- A.1 Znakovi rukama, ilustrirani u ovim pravilima, jedini su zvanični znakovi. Sve sudije moraju da ih koriste na svim utakmicama.
- A.2 Važno je da pomoćne sudije poznaju ove znakove.

I. POSTIZANJE POGOTKA

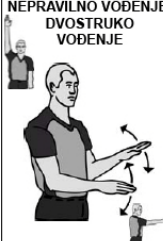
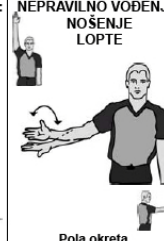
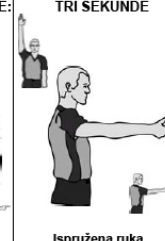
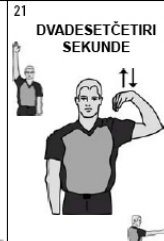
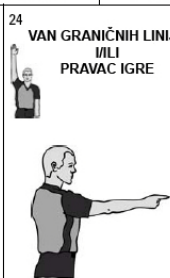
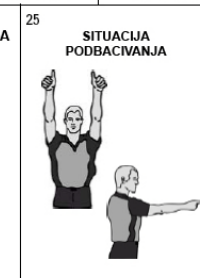
II. U VEZI SATA ZA IGRO

III. ADMINISTRATIVNI POSTUPCI

IV. VRSTA PREKRŠAJA

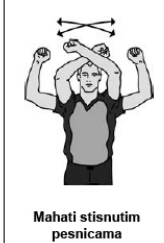
15 KORACI Kružiti pesnicama	16 NEPRAVILNO VOĐENJE: DVOSTRUKO VOĐENJE Pokret tapkanja	17 NEPRAVILNO VOĐENJE: NOŠENJE LOPTE Pola okreta, unapred	18 TRI SEKUNDE Ispružena ruka, pokazati 3 prsta
19 PET SEKUNDI Pokazati 5 prstiju	20 OSAM SEKUNDI Pokazati 8 prstiju	21 DVADESETČETIRI SEKUNDE Prsti dodiruju rame	22 LOPTA VRAĆENA U ZADNJE POLJE Mahati rukom, ispružen kažiprst
23 NAMERNO UDARANJE LOPTE NOGOM Uperiti kažiprst u stopalo	24 VAN GRANIČNIH LINIJA /ILI/ PRAVAC IGRE Uperiti kažiprst paralelno sa bočnim linijama	25 SITUACIJA PODBACIVANJA Palčevi nagore i uperen prst u smeru strelice poseda	

V. IZVEŠTAVANJE ZAPISNIČKOG STOLA O GREŠCI (3 koraka)

KORAK 1 - BROJ IGRAČA

26 Br. 4 	27 Br. 5 	28 Br. 6 	29 Br. 7
30 Br. 8 	31 Br. 9 	32 Br. 10 	33 Br. 11
34 Br. 12 	35 Br. 13 	36 Br. 14 	37 Br. 15

KORAK 2 - VRSTA GREŠKE

38 NEPRAVILNA UPOTREBA ŠAKA Udariti ručni zglob	39 BLOKIRANJE (napad ili odbrana) Obe šake na kukovima	40 PREKOMERNO ZAMAHIVANJE LAKTOVIMA Zamahnuti laktom unazad	41 DRŽANJE Uхватiti ručni zglob nadole
42 GURANJE ILI PROBIJANJE BEZ LOPTE Imitirati guranje	43 PROBIJANJE SA LOPTEM Stisnuta pesnica, udariti u otvoren dlan	44 GREŠKA EKIPE KOJA IMA KONTROLU LOPTE Uperiti stisnutu pesnicu u pravcu koša ekipe počinioца	45 OBOSTRANA Mahati stisnutim pesnicama
46 TEHNIČKA Napraviti T, sa dva dlana	47 NESPORTSKA Uхватiti ručni zglob nagore	48 DISKVALIFIKUJUĆA Stisnute pesnice	

KORAK 3 - BROJ DODELJENIH SLOBODNIH BACANJA

49 JEDNO SLOBODNO BACANJE Držati uspravno 1 prst	50 DVA SLOBODNA BACANJA Držati uspravno 2 prsta	51 TRI SLOBODNA BACANJA Držati uspravno 3 prsta
--	---	---

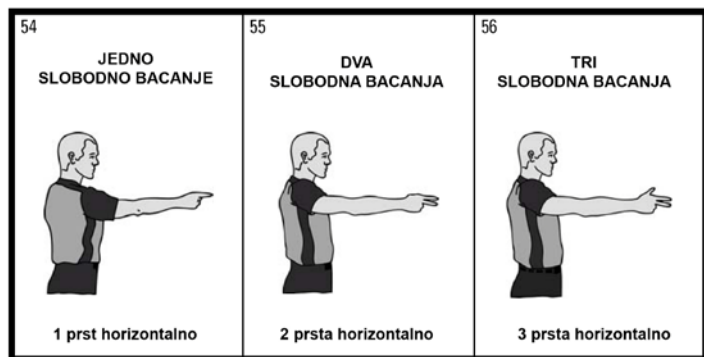
ILI

- PRAVAC IGRE

52 NAKON GREŠKE BEZ SLOBODNOG(IH) BACANJA Uperiti kažiprst, ruka paralelno sa bočnim linijama	53 NAKON GREŠKE EKIPE KOJA IMA KONTROLU LOPTE Stisnuta pesnica, ruka paralelno sa bočnim linijama
--	--

VI. SPROVOĐENJE SLOBODNOG BACANJA (2 koraka)

KORAK 1 - UNUTAR POLJA OGRANIČENJA

KORAK 2 - IZVAN POLJA OGRANIČENJA

Dijagram 7 Sudijski znakovi

B - ZAPISNIK

KOŠARKAŠKI SAVEZ SRBIJE

ZAPISNIK

Klupa A

Takmičenje _____ Datum _____ Vreme _____

Utakmica br. _____ Mesto _____

Klupa B

Prvi sudija _____

Sudija 1 _____ Sudija 2 _____

Klupa A

Tajm-outi

Greške ekipe

Period ① **1 2 3 4** ② **1 2 3 4**

Period ③ **1 2 3 4** ④ **1 2 3 4**

Produžeci

Igrač	Br.	Izostaci	Igrao	Greške	1	2	3	4	5
	4								
	5								
	6								
	7								
	8								
	9								
	10								
	11								
	12								
	13								
	14								
	15								

Trener _____

Pomoćni trener _____

Klupa B

Tajm-outi

Greške ekipe

Period ① **1 2 3 4** ② **1 2 3 4**

Period ③ **1 2 3 4** ④ **1 2 3 4**

Produžeci

Igrač	Br.	Izostaci	Igrao	Greške	1	2	3	4	5
	4								
	5								
	6								
	7								
	8								
	9								
	10								
	11								
	12								
	13								
	14								
	15								

Trener _____

Pomoćni trener _____

Zapisničar _____

Pomoćni zapisničar _____

Merilac vremena _____

Merilac 24" _____

Sudija _____

Sudija 1 _____ **Sudija 2** _____

Potpis kapitana u slučaju protesta:

TEKUĆI REZULTAT

A	B	A	B	A	B	A	B
1	1	41	41	81	81	121	121
2	2	42	42	82	82	122	122
3	3	43	43	83	83	123	123
4	4	44	44	84	84	124	124
5	5	45	45	85	85	125	125
6	6	46	46	86	86	126	126
7	7	47	47	87	87	127	127
8	8	48	48	88	88	128	128
9	9	49	49	89	89	129	129
10	10	50	50	90	90	130	130
11	11	51	51	91	91	131	131
12	12	52	52	92	92	132	132
13	13	53	53	93	93	133	133
14	14	54	54	94	94	134	134
15	15	55	55	95	95	135	135
16	16	56	56	96	96	136	136
17	17	57	57	97	97	137	137
18	18	58	58	98	98	138	138
19	19	59	59	99	99	139	139
20	20	60	60	100	100	140	140
21	21	61	61	101	101	141	141
22	22	62	62	102	102	142	142
23							

- B.1 Zapisnik koji prikazuje Dijagram 8 je onaj koji je odobrila Tehnička komisija FIBA.
- B.2 Sastoji se od jednog (1) originala i tri (3) kopije, svaka na papiru različite boje. Original na belom papiru je za FIBA. Prva kopija na plavom papiru je za organizaciono telo takmičenja, druga kopija na ružičastom papiru je za pobjedničku ekipu, a poslednja kopija na žutom papiru je za ekipu koja je izgubila.

Napomena: 1. Preporučuje se da zapisničar koristi hemijsku olovku(e) sa dve (2) različite boje, jednu za prvi i treći, a drugu za drugi i četvrti period.

2. Zapisnik može da se pripremi i završi elektronskim putem.

- B.3 Najmanje dvadeset (20) minuta pre početka utakmice**, zapisničar priprema zapisnik na sledeći način:

- B.3.1 Upisuje imena dve (2) ekipe u prostoru u vrhu zapisnika. **Ekipa 'A'** će uvek biti lokalna (domaća) ekipa, ili na turnirima ili utakmicama na neutralnom terenu prvoimenovana ekipa u programu. Druga ekipa će biti **ekipa 'B'**.

- B.3.2 Zatim upisuje:

- Naziv takmičenja.
- Broj utakmice.
- Datum, vreme i mesto odigravanja utakmice.
- Imena prvog sudiје i sudiје(a).

KOŠARKAŠKI SAVEZ SRBIJE

ZAPISNIK

Ekipa A	NISSA	Ekipa B	NAIS
Takmičenje	RSI	Datum	1.10.2006
Utakmica br.	5	Vreme	20:00
		Mesto	Niš
		Prvi sudiја	Vasić V.
		Sudiја 1	Čanak Č.
		Sudiја 2	Brkić B.

Dijagram 9 Vrh zapisnika

- B.3.3 Zatim upisuje imena članova svake ekipe, koristeći spisak članova ekipe koji je dobio od trenera ili njegovog predstavnika. Ekipa 'A' zauzima gornji, a ekipa 'B' donji deo zapisnika.
- B.3.3.1 U prvoj koloni zapisničar upisuje broj (poslednje tri cifre) licence svakog igrača. Na turnirima se broj licence igrača označava samo prilikom prve utakmice koju igra njegova ekipa.
- B.3.3.2 U drugoj koloni zapisničar upisuje VELIKIM ŠTAMPANIM slovima prezime i početno slovo imena igrača, pored odgovarajućeg broja dresa svakog igrača. Kapiten ekipe se označava upisivanjem (CAP) neposredno iza njegovog imena.
- B.3.3.3 Ako ekipa prijavljuje manje od dvanaest (12) igrača, zapisničar precrtava linijom rubrike za broj licence, ime, broj, itd, u pojedinačno polje sa brojem igrača.
- B.3.4 Na dnu odeljka svake ekipe zapisničar upisuje (VELIKIM ŠTAMPANIM slovima) imena trenera i pomoćnog trenera ekipe.

B.4	Najmanje deset (10) minuta pre vremena predviđenog za početak utakmice,
treneri:
B.4.1	Potvrđuju saglasnost sa imenima i odgovarajućim brojevima svojih članova
ekipe.
B.4.2	Potvrđuju imena trenera i pomoćnog trenera.
B.4.3	Označavaju pet (5) igrača koji treba da počnu utakmicu, unošenjem malog 'x'
pored broja igrača u rubrici „Ulazak u igru“.
B.4.4	Potpisuju zapisnik.
Trener ekipe 'A' prvi daje gornju informaciju.
B.5	Na početku utakmice zapisničar zaokružuje malo 'x' kod pet (5) igrača obe
ekipe koji počinju utakmicu.
B.6	U toku utakmice zapisničar upisuje malo 'x' (nezaokruženo) u rubrici „Ulazak u
igru“, kada zamenik prvi put ulazi u igru on prvi put ulazi u igru kao igrač.

Ekipa A		NISSA		Greške ekipe							
Tajm-auti		Period		①			②				
7		Period <td>③<td colspan="2"></td><td>④<td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td></td></td></td>	③ <td colspan="2"></td> <td>④<td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td></td></td>			④ <td colspan="2"></td> <td colspan="2"></td> <td></td>					
8	4 10	Produžeci									
Licenca br.	Igrač	Br.	Uzrok izgubi	Greške							
				1	2	3	4	5			
001	MARIĆ M.	4	⊗	P ₂							
002	JOVIĆ J.	5	⊗	P ₂	P ₂	P ₂					
003	SIMIĆ S.	6	⊗	P ₂	U ₁	P ₂	P ₁				
004	FRANETA F.	7	×	T ₇	P ₂						
010	NAKIĆ N.	8	⊗	P ₂	P ₂	U ₁					
012	KITIĆ K. (CAP)	9	⊗	P ₁	P ₂						
014	VAKIĆ V.	10									
015	RAKIĆ R.	11	×	P ₃	P ₂						
		12									
021	MARTIĆ M.	13	×	P ₂	P ₂	P ₂	T ₆				
022	SARIĆ S.	14	×	P ₂	P ₂	P ₂	P ₂	U ₁			
024	MANIĆ M.	15	×	P ₂	D ₁						
Trener		LUKIĆ L.		C ₂ B ₇							
Pomoćni trener		MITIĆ M.									

Dijagram10 Ekipe u zapisniku

B.7	Tajm-auti
B.7.1	Dodeljeni tajm-auti se upisuju u zapisnik unošenjem minuta vremena za igru u periodu ili produžetku u odgovarajuće rubrike ispod imena ekipe.
B.7.2	Na kraju svakog poluvremena i produžetka neiskorišćene rubrike se obeležavaju sa dve (2) horizontalne paralelne linije.

B.8 Greške

- B.8.1 Greške igrača mogu da budu lične, tehničke, nesportske ili diskvalifikujuće i upisuju se igraču.
- B.8.2 Greške trenera, pomoćnog trenera, zamenika i pratioca ekipe mogu da budu i tehničke ili diskvalifikujuće i upisuju se treneru.
- B.8.3 Sve greške se upisuju na sledeći način:
- B.8.3.1 Lična greška se označava upisivanjem 'P'.
- B.8.3.2 Tehnička greška igrača se označava upisivanjem 'T'.
- B.8.3.3 Tehnička greška trenera zbog njegovog ličnog nesportskog ponašanja, označava se upisivanjem 'C'. Druga slična tehnička greška označava se, takođe upisivanjem 'C' i zatim 'D' u preostaloj rubrici.
- B.8.3.4 Tehnička greška trenera iz bilo kog drugog razloga, označava se upisivanjem 'B'.
- B.8.3.5 Nesportska greška dosuđena igraču se označava upisivanjem 'U'. Druga nesportska greška označava se takođe upisivanjem 'U' i zatim 'D' u preostalim rubrikama.
- B.8.3.6 Diskvalifikujuća greška se označava upisivanjem 'D'.
- B.8.3.7 Bilo koja greška koja uključuje slobodno(a) bacanje(a), označava se dodavanjem odgovarajućeg broja slobodnih bacanja (1, 2 ili 3) pored 'P', 'T', 'C', 'B', 'U' ili 'D'.
- B.8.3.8 Sve greške obe ekipe koje uključuju kazne iste težine i poništene su prema Čl. 41 (Posebni slučajevi), označavaju se upisivanjem malog "c" pored 'P', 'T', 'C', 'B', 'U' ili 'D'.
- B.8.3.9 Po završetku svakog perioda zapisničar povlači debelu liniju između iskorišćenih i neiskorišćenih rubrika.

Po završetku vremena za igru zapisničar poništava preostale rubrike debelom horizontalnom linijom.

B.8.3.10 Primeri diskvalifikujućih grešaka:

Diskvalifikujuće greške trenera, pomoćnih trenera, zamenika, igrača koji je načinio pet grešaka i pratilaca ekipe zbog napuštanja prostora oko klupe ekipe (Čl. 39), upisuju se kao što je dole prikazano. U sve preostale rubrike za greške diskvalifikovane osobe, upisuje se 'F'.

Ako je samo trener diskvalifikovan:

Trener	LUKIĆ L.	D ₂	F	F
Pomoćni trener	MITIĆ M.			

Ako je samo pomoćni trener diskvalifikovan:

Trener	LUKIĆ L.	B ₂		
Pomoćni trener	MITIĆ M.	F	F	F

Ako su diskvalifikovani i trener i pomoćni trener:

Trener	LUKIĆ L.	D ₂	F	F
Pomoćni trener	MITIĆ M.	F	F	F

Ako zamenik ima manje od četiri greške, tada se 'F' upisuje u preostale rubrike za greške:

003	SIMIĆ S.	6	X	P2	P2	F	F	F
-----	----------	---	---	----	----	---	---	---

Ako je to zameniku peta greška, tada se 'F' upisuje unutar poslednje rubrike za grešku:

002	JOVIĆ J	5	X	T2	P3	P1	P2	F
-----	---------	---	---	----	----	----	----	---

Ako je isključeni igrač već načinio 5 grešaka (zbog grešaka napustio igru), tada se 'F' upisuje u rubrici iza poslednje greške:

015	RAKIĆ R.	11	X	T2	P3	P2	P1	P2	F
-----	----------	----	---	----	----	----	----	----	---

U dodatku gornjih primera igrača Simića, Jovića i Rakića, ili ako je diskvalifikovan pratilac ekipe, upisuje se tehnička greška:

Trener	LUKIĆ L.	B ₂		
Pomoćni trener	MITIĆ M.			

Napomena: Tehničke ili diskvalifikujuće greške prema Čl.39 ne računaju se kao greške ekipe.

- B.8.3.11** Diskvalifikujuća greška zamenika (koja ne uključuje Čl. 39), upisuje se na sledeći način:

001	MARIĆ M.	4	X	D				
-----	----------	---	---	---	--	--	--	--

i

Trener	LUKIĆ L.	B ₂		
Pomoćni trener	MITIĆ M.			

- B.8.3.12** Diskvalifikujuća greška pomoćnog trenera (koja ne uključuje Čl. 39), upisuje se na sledeći način:

Trener	LUKIĆ L.	B ₂		
Pomoćni trener	MITIĆ M.	D		

- B.8.3.13** Diskvalifikujuća greška isključenog igrača nakon njegove pete greške (koja ne uključuje Čl. 39), upisuje se na sledeći način:

015	RAKIĆ R.	11	X	T2	P3	P2	P1	P2	D
-----	----------	----	---	----	----	----	----	----	---

i

Trener	LUKIĆ L.	B ₂		
Pomoćni trener	MITIĆ M.			

B.9 Greške ekipe

- B.9.1** Za svaki period u zapisniku su predviđene četiri rubrike (neposredno ispod imena ekipe a iznad imena igrača) u koje se upisuju greške ekipe.
- B.9.2** Kad god igrač načini ličnu, tehničku, nesportsku ili diskvalifikujuću grešku, zapisničar upisuje grešku ekipi tog igrača, redom unoseći veliko "X" u predviđene rubrike.

B.10 Vođenje rezultata

- B.10.1 Zapisničar vodi hronološki tekući zbir poena koje su postigle obe ekipe.
- B.10.2 U zapisniku postoje četiri (4) kolone za tekući rezultat.
- B.10.3 Svaka kolona je ponovo podeljena u četiri (4) kolone. Dve (2) levo su za ekipu 'A' a dve (2) desno za ekipu 'B'. Središnje kolone su za tekući rezultat (160 poena) obe ekipe.

Zapisničar:

- **Prvo** povlači dijagonalnu liniju (/) za svaki postignuti važeći pogodak iz igre i popunjen krug (●) za svako postignuto važeće slobodno bacanje, preko **novog ukupnog** broja ostvarenih poena ekipe koja je upravo postigla pogodak.
- **Potom**, u praznoj rubrici na istoj strani sa novim ukupnim brojem poena (pored novog / ili ●), upisuje broj igrača koji je postigao pogodak iz igre ili slobodnog bacanja.

B.11 Tekući rezultat: Dodatna uputstva

- B.11.1 Postignuti pogodak igrača iz igre za tri poena, upisuje se ucrtavanjem kruga oko broja igrača.
- B.11.2 Pogodak iz igre koji je igrač slučajno postigao u svojoj sopstvenoj koši, upisuje se kapitenu protivničke ekipe na terenu za igru.
- B.11.3 Poeni postignuti kada lopta ne uđe u koš (Čl. 31 – Sprečavanje pogotka i ometanje), upisuju se kao da ih je postigao igrač koji je izveo šut.
- B.11.4 Po završetku svakog perioda zapisničar ucrta debeli krug (●) oko poslednjeg broja postignutih poena obe ekipe i povlači debelu horizontalnu liniju ispod tih poena i ispod brojeva oba igrača koji su postigli poslednje poene.
- B.11.5 Na početku svakog perioda, zapisničar nastavlja da vodi hronološki tekući zbir postignutih poena od mesta prekidat.
- B.11.6 Kad god je moguće, zapisničar treba da uporedi svoj tekući rezultat sa semaforom. Ako postoji neslaganje, a njegov rezultat je tačan, odmah preduzima korake da se semafor ispravi. Ukoliko je u nedoumici ili jedna od ekipa stavlja prigovor na izvršenu ispravku, obaveštava prvog sudiju čim bude lopta mrtva i sat za igru zaustavljen.

	A		B
		1	● 6
		2	● 6
6	3	3	
	4	4	
11	5	5	5
11	●	●	5
	7	7	
10	8	8	
	9	9	10
	10	10	
10	11	11	
	12	12	7
4	13	13	7
5	14	14	
5	15	15	6
	16	16	
5	17	17	
	18	18	6
6	19	19	
	20	20	9
	21	21	
17	22	22	9
	23	23	9
11	24	24	
	25	25	7
	26	26	7
5	27	27	
	28	28	6
10	29	29	
	30	30	8
4	31	31	
	32	32	5
4	33	33	5
4	34	34	
	35	35	10
10	36	36	
	37	37	12
	38	38	
10	39	39	12
10	40	40	12

Dijagram 11
Tekući rezultat

B.12 Tekući rezultat: Sumiranje

- B.12.1 Po završetku svakog perioda, zapisničar upisuje rezultat tog perioda u odgovarajući odeljak u dnu zapisnika.
- B.12.2. Po završetku utakmice, zapisničar povlači dve debele horizontalne linije ispod konačnog broja postignutih poena obe ekipe i brojeva oba igrača koji su postigli poslednje poene. Povlači, takođe, dijagonalnu liniju do dna kolone da bi poništio preostale brojeve (tekući rezultat) obe ekipe.
- B.12.3 Po završetku utakmice, zapisničar upisuje konačan rezultat i ime poredničke ekipe.
- B.12.4 Zapisničar zatim velikim štampanim slovima upisuje svoje prezime, nakon što to urade pomoćni zapisničar, merilac vremena i merilac sata dvadeset četiri (24) sekunde.
- B.12.5 Prvi sudija poslednji odobrava i potpisuje zapisnik, nakon što ga potpiše sudija(e). Tim činom se okončava sprovođenje i veza sudija sa utakmicom.

7	70	70	6
7	71	71	
7	72	72	6
	73	73	
9	74	74	
	75	75	
11	76	76	
	77	77	
	78	78	
	79	79	
	80	80	

Dijagram 12
Sumiranje
rezultata

Napomena: Ukoliko jedan od kapiten (CAP) potpiše zapisnik sa protestom (koristeći rubriku sa oznakom „Potpis kapiten (a) u slučaju protesta”), pomoćne sudije i sudija(e) ostaju na raspolaganju prvom sudiji, dok im on ne dozvoli da odu.

Zapisničar	N. MITROVIĆ	Rezultati	Period ①	A 15	B 18
Pomoćni zapisničar	O. STOŠIĆ		Period ②	A 19	B 10
Merilac vremena	R. LEČIĆ		Period ③	A 26	B 19
Merilac 24"	K. ANDRIĆ		Period ④	A 16	B 25
			Produžeci	A 1	B 1
Prvi sudija	<i>[Signature]</i>	Konačan rezultat:	Ekipa A	76	Ekipa B 72
Sudija 1	<i>[Signature]</i>	Pobednička ekipa:	NISSA		
Sudija 2	<i>[Signature]</i>				
Potpis kapiten (a) u slučaju protesta:					

Dijagram 13
Dno zapisnika

C - POSTUPAK PROTESTA

Ako u toku zvaničnog takmičenja FIBA ekipa smatra da su njeni interesi drastično ugroženi odlukom jednog od sudija [prvog sudije ili sudije(a)], ili nekim događajem koji se desio u toku utakmice, mora da postupi na sledeći način:

- C.1 Kapiten te ekipe, odmah po završetku utakmice obaveštava prvog sudiju da njegova ekipa ulaže protest na rezultat utakmice i potpisuje zapisnik u rubrici sa oznakom „Potpis kapitena u slučaju protesta”.

Da bi ovaj protest bio punovažan, potrebno je da zvaničan predstavnik nacionalne federacije ili kluba preda pismenu potvrdu protesta. To mora da se uradi u roku od dvadeset (20) minuta po završetku utakmice.

Detaljna objašnjenja nisu potrebna. Dovoljno je da se napiše: „Nacionalna federacija (ili klub) X ulaže protest na rezultat utakmice između ekipa X i Y”. Zatim deponuje kauciju u iznosu koji je ekvivalentan 250 USD, kod predstavnika FIBA ili Predsednika Tehničkog komiteta.

Nacionalna federacija ekipe ili klub koji je u pitanju, mora da podnese predstavniku FIBA ili Predsedniku Tehničkog komiteta tekst svog protesta u roku od jednog (1) sata po završetku utakmice.

Ako se protest uvaži, kaucija se vraća.

- C.2 Prvi sudija izveštava predstavnika FIBA ili Predsednika Tehničkog komiteta o događaju koji je doveo do protesta, u roku od jednog (1) sata po završetku utakmice.

- C.3 Ako Nacionalna federacija ekipe ili klub koji je u pitanju, ili federacija protivničke ekipe ili protivnički klub, nisu saglasni sa odlukom Tehničkog komiteta, mogu zatim da upute žalbu Odboru za žalbe.

Da bi žalba bila punovažna, mora da se uloži u pismenoj formi u roku od dvadeset (20) minuta po uručenju odluke Tehničkog komiteta, uz deponovanje kaucije koja je ekvivalentna 500 USD.

Odbor za žalbe odlučuje o žalbi u poslednjoj instanci i njegova odluka je konačna.

- C.4 Video snimci, filmovi, slike ili bilo koja oprema, vizuelna, elektronska, digitalna ili druga, mogu da se koriste samo:

- Da bi se odlučilo da li je poslednji šut na završetku svakog perioda ili bilo kog produžetka bio upućen u toku vremena za igru i/ili da li će se šut iz igre računati kao dva (2) ili tri (3) poena.
- Pri utvrđivanju disciplinske odgovornosti ili u svrhe obrazovanja (obuke), nakon što je utakmica završena.

D - PLASMAN EKIPA

D.1 Postupak

Ekipa se plasiraju prema njihovom odnosu pobjeda i poraza, naime dva (2) boda za svaku dobijenu utakmicu, jedan (1) bod za svaku izgubljenu utakmicu (uključujući i poraz bez završetka igre) i nula (0) bodova za utakmicu izgubljenu bez borbe.

- D.1.1 Ako dve (2) ekipe u plasmanu imaju jednak broj bodova, za određivanje poretka na tabeli se uzima rezultat(i) utakmice(a) između ove dve (2) ekipe.
- D.1.2 Ako su bodovi i koš količnik na utakmicama između ove dve ekipe još uvek isti, plasman se određuje na osnovu koš količnika svih utakmica koje su u grupi odigrale obe ekipe.
- D.1.3 Ako su više od dve (2) ekipe sa jednakim brojem poena u poretku, ustanovljava se drugo određivanje plasmana, uzimajući u obzir samo rezultate utakmica između tih ekipa.
- D.1.4 Ako se u bilo kom koraku, primenjujući gornje kriterijume, broj ekipa sa jednakim brojem poena svede na samo dve (2) ekipe, primenjuje se postupak dat gore u D.1.1 i D.1.2.
- D.1.5 Ako u drugom koraku još uvek ima ekipa sa jednakim brojem poena, poredak na tabeli se određuje na osnovu koš količnika uzimajući u obzir samo rezultate utakmica između te dve ekipe.
- D.1.6 Ako u drugom koraku još uvek ima ekipa sa jednakim brojem poena, poredak na tabeli se određuje na osnovu koš količnika uzimajući u obzir samo rezultate utakmica između te dve ekipe odigranih u grupi.
- D.1.7 Ako se u bilo kom koraku, primenjujući gornje kriterijume, broj ekipa sa jednakim brojem poena svede na jednakost još uvek više od dve (2) ekipe, ponavlja se postupak dat gore u D.1.3.
- D.1.8 Koš količnik se uvek izračunava deljenjem.

D.2 Izuzetak:

Ako u takmičenju učestvuju samo tri (3) ekipe i slučaj ne može da se razreši primenom gore navedenih koraka (koš količnik je jednak), tada se poredak na tabeli određuje brojem postignutih poena.

Primer:

Rezultati između ekipa A, B, C:	A – B	82 – 75
	A – C	64 – 71
	B – C	91 – 84

Ekipa	odigrane utakmice	pobede	porazi	bodovi	koš razlika	koš količnik
A	2	1	1	3	146:146	1,0000
B	2	1	1	3	166:166	1,0000
C	2	1	1	3	155:155	1,0000

Zato je

1. ekipa B – 166 postignutih poena
2. ekipa C – 155 postignutih poena
3. ekipa A – 146 postignutih poena

Ako su nakon primene svih gore navedenih koraka ekipe još uvek jednake, primenjuje se žreb za određivanje konačnog poretka na tabeli. Metod žrebanja određuje delegat ili lokalno nadležno telo.

D.3. Naredni primeri pravila o plasmanu:

D.3.1 Dve (2) ekipe - isti broj bodova, a odigrana samo jedna međusobna utakmica.

Ekipa	odigrane utakmice	pobede	porazi	bodovi
A	5	4	1	9
B	5	4	1	9
C	5	3	2	8
D	5	2	3	7
E	5	2	3	7
F	5	0	5	5

Pobednik utakmice ekipa A i B je plasiran kao prvi, a pobednik utakmice ekipa D i E kao četvrti.

D.3.2 Dve (2) ekipe - isti broj bodova, a odigrane dve (2) međusobne utakmice

Ekipa	odigrane utakmice	pobede	porazi	bodovi
A	10	7	3	17
B	10	7	3	17
C	10	6	4	16
D	10	5	5	15
E	10	3	7	13
F	10	2	8	12

Rezultati između ekipa A i B su:

D.3.2.1 Ekipa je dobila obe utakmice:

Zato je 1. ekipa A
2. ekipa B

D.3.2.2 Svaka ekipa je dobila po jednu utakmicu:

A – B 90 – 82

B – A 69 – 62

Koš razlika: A 152 – 151

B 151 – 152

Koš količnik: A 1,0066

B 0,9934

Zato je 1. ekipa A

2. ekipa B

D.3.2.3 Svaka ekipa je dobila po jednu utakmicu:

A – B 90 – 82

B – A 70 – 62

Dve ekipe imaju istu koš razliku (152:152) i isti koš količnik (1,000).

Poredak na tabeli se određuje na osnovu koš količnika rezultata svih njihovih odigranih utakmica u grupi.

D.3.3 Više od dve ekipe - jednaki bodovi:

Ekipa	odigrane utakmice	pobede	porazi	bodovi
A	5	4	1	9
B	5	4	1	9
C	5	4	1	9
D	5	2	3	7
E	5	1	4	6
F	5	0	5	5

Rezultati između ekipa A, B, C:	A – B	82 – 75
	A – C	77 – 80
	B – C	88 – 77

Ekipa	odigrane utakmice	pobede	porazi	bodovi	koš razlika	koš količnik
A	2	1	1	3	159:155	1,0258
B	2	1	1	3	163:159	1,0251
C	2	1	1	3	157:165	0,9515

Zato je

1. ekipa A
2. ekipa B
3. ekipa C

Ako je koš količnik kod tri (3) ekipe jednak, konačan poredak na tabeli se određuje na osnovu rezultata svih njihovih odigranih utakmica u grupi.

D.3.4 Više od dve (2) ekipe - jednaki bodovi:

Ekipa	odigrane utakmice	pobede	porazi	bodovi
A	5	3	2	8
B	5	3	2	8
C	5	3	2	8
D	5	3	2	8
E	5	2	3	7
F	5	1	4	6

Ustanovljava se drugo određivanje plasmana, uzimanjem u obzir samo rezultata utakmica između ekipa koje su jednake.

Postoje dve mogućnosti:

I.			II.	
Ekipa	pobeda	porazi	pobeda	porazi
A	3	0	2	1
B	1	2	2	1
C	1	2	1	2
D	1	2	1	2

U slučaju I: 1. ekipa A
Plasman ekipa B, C, D se određuje kao u primeru D.3.3 gore.

U slučaju II: Plasman ekipa A i B, odnosno C i D, određuje se kao u primeru D.3.2 gore.

Ekipa koja bez opravdanog razloga ne dođe na zakazanu utakmicu ili napusti teren za igru pre završetka utakmice, gubi utakmicu bez borbe i dobija nula (0) bodova u plasmanu.

Ako ekipa izgubi bez borbe drugi put, rezultati svih odigranih utakmica ove ekipe biće poništeni.

E - TELEVIZIJSKI (TV) TAJM-AUTI

E.1 Definicija

Organizaciono telo takmičenja može samo da odluči da li se TV tajm-auti primenjuju i ako se primenjuju, koliko traju (60, 75, 90 ili 100 sekundi).

E.2 Pravilo

E.2.1 Jedan (1) TV tajm-aut je dozvoljen u svakom periodu, pored regularnih tajm-auta. TV tajm-auti u produžecima nisu dozvoljeni.

E.2.2 Prvi tajm-aut (ekipe ili TV) u svakom periodu traje 60, 75, 90 ili 100 sekundi.

E.2.3 Svi ostali tajm-auti u periodu traju šezdeset (60) sekundi.

E.2.4 Obe ekipe imaju pravo na dva (2) tajm-auta u toku prvog poluvremena i na tri (3) tajm-auta u toku drugog poluvremena.

Ovi tajm-auti mogu da se zatraže u bilo kom trenutku u toku utakmice i mogu da traju:

- 60, 75, 90 ili 100 sekundi, ako se smatra da je to TV tajm-aut, tj. prvi u periodu, ili
- šezdeset (60) sekundi, ako se ne smatra da su to TV tajm-auti, tj. zatraženi su od bilo koje ekipe nakon što je TV tajm-aut dodeljen.

E.3 Postupak

E.3.1 U idealnom slučaju, TV tajm-aut treba da se upotrebi kada ostane pet (5) minuta u periodu. Međutim, ne postoji garancija da će ovaj slučaj da se ostvari.

E.3.2 Ako nijedna ekipa ne zatraži tajm-aut pre poslednjih pet (5) minuta preostalih u periodu, onda se TV tajm-aut dodeljuje u prvoj prilici kada lopta postane mrtva i sat za igru zaustavljen. Ovaj tajm-aut se ne računa kao tajm-aut bilo koje ekipe.

E.3.3 Ako se bilo kojoj ekipi dodeli tajm-aut pre poslednjih pet (5) minuta preostalih u periodu, onda se taj tajm-aut koristi kao TV tajm-aut.

Ovaj tajm-aut se računa i kao TV tajm-aut i kao tajm-aut ekipi koja ga je tražila.

E.3.4 Prema ovom postupku, u svakom periodu treba da postoji najmanje jedan (1), a najviše šest (6) tajm-auta u prvom pluvremenu i najviše 8 (osam) tajm-auta u drugom poluvremenu.

KRAJ PRAVILA
I
ZVANIČNIH POSTUPAKA

INDEKS PRAVILA

Akcija šutiranja	
definicija.....	19
greška na igraču	39
Blisko čuvan igrač	29
Blokiranje.....	37
Bočne linije	6
Boja dresova	11
Brojevi na dresovima.....	12
Čeone linije.....	6
Četiri greške ekipe.....	45
Četvrtina	15
Član ekipe	
definicija.....	11
Čuvanje	
igrača koji kontroliše loptu	35
igrača koji ne kontroliše loptu	36
Definicija igre	5
Delegat	
definicija.....	50
izveštaj.....	51
Diskvalifikujuća greška	40
Dodir	34
Doktor	11
Domaća ekipa	12
Dresovi	
Boja	11
Brojevi.....	12
Dres i gaćice iz jednog dela	11
Držana lopta	17
Držanje	38
Dvadeset četiri sekunde	30
Ekipe	11
Ekran	36
Fizioterapeut.....	11
Gaćice	11
Gostujuća ekipa.....	12
Granične linije.....	6
Greška	
definicija	34
diskvalifikacija trenera	40
diskvalifikujuća	40
igrač u akciji šutiranja	39
lična	39
na kraju vremena za igru	15
nakon vremena za igru	15
nasilje	42
nesportska	39
peta igrača.....	45
posebni slučajevi	45
situacija kazne	45
tehnička igrača	42
tehnička trenera	43
tuča	43
za vreme naizmeničnog poseda.....	19

Greške ekipe	45
Guranje	38
Igra centra	38
Igrač	
blisko čuvan	29
broj	12
koji je u vazduhu	36
kontrola lopte	19
mesto	17
na podu	29
pet grešaka	45
početnih pet	15
postaje zamenik	11, 24
povreda	13
pravo igre	11
predmeti koje nosi	12
tehnička greška	41
u akciji šutiranja	19
zamena	24
Igrač koji vodi loptu	
probijanje	37
Igrač trener	14
Interval igre	
definicija	15
dužnosti merioca vremena	53
Interval na poluvremenu	15
Isključeni igrač	
definicija	11
Izvođač slobodnog bacanja	
dužnosti	46
određivanje	46
Kapiten	
dužnosti i prava	13
koji deluje kao trener	14
protest	13, 68
trener	14
Kazna	
diskvalifikujuća greška	41
lična greška	39
nesportska greška	40
obostrana greška	39
ometanje	43
prekršaj kod ubacivanja	22
prekršaj	27
prekršaji kod slobodnog bacanja	47
tehnička greška igrača	43
tehnička greška u toku intervala igre	45
tehnička trenera	43
tuča	43
utakmica izgubljena bez borbe	25
utakmica izgubljena bez završetka igre	26
Koncept prednost/podređeni položaj	51
Kontinualna kretanja	20

Kontrola ekipe	
definicija	19
Kontrola lopte	19
Kontrola lopte od strane igrača	
definicija	19
Koraci	
definicija	28
Korišćenje video snimaka	68
Koš	
lopta ulazi odozdo	20
lopta unutar	20
lopta ulazi u sopstveni	20
promena u drugom poluvremenu	16
protivnički	5
sopstveni	5
Koš količnik	69
Košarka	
oprema	10
Košarkaški stav	
Lična greška	39
Linije slobodnog bacanja	6
Lopta	
kontrola	19
mrtva	16
napredovanje sa	28
ometanje	32
sprečavanje pogotka	32
status	16
udaranje nogom	19
udaranje pesnicom	19
ulazi u koš odozdo	20
ulazi u sopstveni koš	20
unutar koša	20
vraća se u zadnje polje	31
živa	16
Lopta zaglavljena na nosaču koša	18
Lopta za igru	50
Merilac dvadeset četiri sekunde	
dužnosti	54
Merilac vremena	
dužnosti	53
Mesto igrača	17
Mesto sudije	17
Mrtva lopta	16
Naizmeničan posed	18
Napredovanje sa loptom	28
Nasilje	42
Nepravilno čuvanje sa leđa	38
Nerešen rezultat	15
Nesportska greška	39
Nesportsko ponašanje	
izveštaj prvog sudije	51

Nespretno vladanje loptom.....	28
Nokti.....	12
Obostrana greška.....	39
Odbijanje.....	19
Odluka o utakmici	
Odluke	
vreme i mesto za.....	51
Ometanje.....	32
Oprema.....	10
Osam sekundi.....	29
Ostala oprema.....	12
Period	
definicija.....	15
početak.....	15
završetak.....	16
Pet grešaka.....	45
Pet sekundi	
blisko čuvan igrač.....	29
ubacivanje.....	21
Pivotiranje.....	28
Pivot-noga.....	28
Plasman ekipa.....	69
Početak perioda.....	15
Početak utakmice.....	15
Početnih pet igrača.....	15
Podbacivanje.....	17
Podeoci za skakače u toku slobodnih bacanja.....	6
Pogodak	
kada je postignut.....	20
odozdo.....	20
sopstveni koš, namerno.....	20
sopstveni koš, slučajno.....	20
vrednost.....	20
Pogreške koje mogu da se isprave.....	48
Polje ograničenja.....	8
Polje tri poena.....	6
Polukrugovi.....	6
Pomoćne sudije	
definicija.....	50
uniforma.....	50
Pomoćni trener	
dužnosti i prava.....	14
u zapisniku.....	14
Pomoćni zapisničar	
dužnosti.....	52
Posebni slučajevi.....	45
Povreda igrača.....	13
Pratioci ekipe.....	14
Pravila ponašanja	
definicija.....	41
Pravilan položaj čuvanja.....	35
Pravo igre.....	11
Pravo nastupa.....	11

Predmeti	
koje nosi igrač	12
Prednje polje	
definicija	5
lopta prelazi u	30
Prekršaj	
posebni slučajevi	45
Prekršaji	
definicija	27
Prevodilac	11
Prilika za zamenu	24
Princip cilindra	
definicija	34
Princip vertikalnosti	34
Probijanje	37
Probijanje igrača koji vodi loptu	35
Produžetak	
definicija	15
završetak	16
intervali	15
Prostori oko klupe ekipe	
definicija	8
Protest	
izveštaj prvog sudije	51
postupak	68
Protivnički koš	5
Prvi sudija	
definicija	50
prava	50
Sat za dvadeset četiri sekunde	
greškom se oglašava	31
greškom vraćen	31
Sat za igru	
rukovanje	53
Situacija kazne za greške	45
Situacija podbacivanja	18
Slobodna bacanja	46
Sprečavanje pogotka	
definicija	32
Središnji krug	6
Srednja linija	6
Statističar	11
Stolice za zamjenike	9
Sudija	
definicija	50
mesto	17
neslaganje	51
prava	50
uniforma	50
vreme i mesto za odluke	51
znakovi	
administrativni	55
izveštavanje o grešci	57,58
postizanje pogotka	55

prekršaji	56
sprovođenje slobodnog bacanja	60
u vezi sata za igru	55
Sudija (drugi)	
definicija	51
Šake	
dodirivanje protivnika	38
upotreba	38
Šut na koš	
definicija	32
Tajm-aut	
definicija	22
dužnosti merioca vremena	53
dužnosti zapisničara	51
prilika	22
Televizijski (TV) tajm-aut	73
Teren za igru	
dimenzije	5
linije	5
Trener	
član ekipe	11
diskvalifikacija	40, 43
dužnosti i prava	13
spisak ekipe	13
stoji u toku igre	14
tehnička greška	43
Tri sekunde	29
Tuča	43
Ubacivanje	
definicija	21
pet sekundi	22
Udaranje lopte	19
Udaranje lopte pesnicom	19
Uniforma	
Igrač	11
pomoćne sudije	50
sudije, prvi sudija i sudija	50
Utakmica	
izgubljena bez borbe	25
izgubljena bez završetka igre	26
pobednik utakmice	5
početak	15
vreme za igru	15
završetak	16
Van graničnih linija	
Igrač	27
lopta	27
Vertikalnost	
definicija	34
pravilan položaj čuvanja	35
Vođa ekipe	11
Vođenje lopte	
definicija	27

Vreme za igru	15
Zadnje polje	
definicija	5
lopta se vraća u.....	31
Zakucavanje	19
Zamenik	
postaje igrač.....	11, 24
Zapisničar	
dužnosti.....	52
Zapisnički sto	9
Zapisnik	
obrazac	61
postupak	62
pregledanje	50
Završetak perioda	16
Završetak utakmice	
definicija	16
prava sudija.....	50
video snimak	68
Živa lopta	16